

Väljaandjad:
Tõrva linnavalitsus, Helme vallavalitsus,
Põdrala vallavalitsus, Hummuli vallavalitsus
Kujundus: loovbüroo Kuldne Lammas
Trükk: AS Kroonpress;
Otsepost: OÜ Joon; Tiraaž: 3000
Toimetus: Egon Ilisson, kuldne@kuldne.com, 53 736 992

JUUNI
6/2016

HELME

KIHELKONNALEHT

ARVAMUS

Taavi
Niit:
elukestvast
õppest

LK2

UUDIS

Tõrva Loits
hindab
vabaduse
mõõdet

LK3

FOOKUS

Milliste
vahenditega
saab tänapäeval
pildile?

LK6-7

VARIA

Hummulist
pärit
priimus

LK10

PERSOON

Kristi Liivson:
Meie tööks
on inimesi
motiveerida

LK12

Egon Ilisson

Üksmeelne ühinemine loob suure Tõrva valla

Vahetult enne jaanipäeva istusid piirkonna juhtpoliitikud ja volikogud Tõrva gümnaasiumi aulas, et teha lõplikud otsused ühinemise osas.

Tõrva gümnaasiumi aulasse olid korraga kokku kogunenud Tõrva linnavolikogu, Helme, Hummuli ja Põdrala vallavolikogud. Kõige tähtsamaks küsimuseks oli päevakorras see, kas ühinemine toimub, ja kõige emotsionaalsem päevakorrapunkt, mis saab uue omavalitsuse nimeks. Nimevalikus olid lõpphääletusel Helme ja Tõrva valla nimed ning valituks saamiseks pidi üks neist saada kolme volikogu toetuse. Kui volikogude soovid oleksid jäänud hääletega 2:2, siis oleks vaadatud üldist hääle arvu ning nende võrdsuse korral tulnuks kõigi volikogude peale vanimal liikmel visata kulli ja kirja. Seekord vanameister saatust oma käe läbi ei vorminud ja valik tehti kindla hääleteenamusega – valla nimeks sai Tõrva. Põdrala vallavolikogus leidis nimi Tõrva kõigi üheksa liikme heakskiidu, Hummulis oli Tõrva poolt 7 ja vastu 2, Tõrva volikogu eelistas samuti Tõrva nime hääletega 12:2 ja Helme esindajad jäid kindlaks Helme nimele, mida soovis kaheksa volikoguliiget kümnest. Seega hääletega 30:12 kinnitati uueks nimeks Tõrva vald.

Üksmeelne otsus

Kuigi nimeküsümuse otsuse väljahõikamisel oli saalis ka ilmselgelt pettunud nägusid, jäeti pahameele väljendamise seekord ära. Kui nimi valitud, siis läks hääletusele ühinemise heakskiitmine, mille kõik volikogud ühehäälselt vastu võtsid. Ka maavanem Margus Lepik oli oma avakõnes rahul sellega, et Tõrva piirkond on eeskujulikult ühtne ja ühinemine on kujunenud äärmiselt sujuvalt. Maavanem tundis heameelt, et see on ühinemine eelkõige sisulises mõttes ning märksõnaks on hea

Volikogu esimehed allkirjastatud ühinemislepingutega. Taamal olevate omavalitsusjuhtide ilme reedab paljuski ka nimehääletuse tulemusi. Foto: Andrus Abel

koostöö. „Ma olen alati Tõrva piirkonna ühinemist toonud teistele heaks eeskujuks,“ ei olnud Lepik avakõnes kiitusega kitsi. Justkui tema sõnade kinnituseks toimus ühtne ühinemisvolikogu õlitatult.

Tõrva linn, Helme, Põdrala ja Hummuli vallad olid üldse esimesed omavalitsused Eestis, mille vahel on sõlmitud ühinemisleping peale haldusreformi seaduse vastuvõtmist. Tegemist on märgilise tähtsusega otsusega kogu Eesti jaoks.

Pärast 2017. aasta kohalike omavalitsuste valimisi hakkab toimima seega Tõrva vald, mida juhib Tõrva vallavalitsus. Ühehäälselt otsustati kinnitada ka see, et volikogu tuleb 21-liikmeline ning moodustatakse senise nelja eraldiseisva valimisringskonna asemel vaid üks. Kuna ühinemisleping sai allkirjad rohkem kui aasta enne valimisi, on aega ettevalmistusteks küllaga.

See, et valla nimeks sai Tõrva, andis eelduse selleks, et terve Valgamaa peale jääb omavalitsuse nimedest alles ilmselt vaid kolm: Valga, Tõrva ja Otepää. Hetkeseisuga pais-

tab, et linnade ümber moodustatakse samanimelised vallad.

Lihtsam turundada

Tõrva volikogu esimees Kalle Vister, kes ise on üles kasvanud Helme vallas ja hetkel elab Tõrva linnas, pidas loogiliseks, et valla nimeks sai Tõrva. Paljud suurüritused juba kannavad Tõrva nime ning need annavad paljuski ka piirkonnale näo. Vister kinnitas, et mingeid kokkuleppeid enne salajast nimehääletust ei tehtud ja kõik käis südametunnistuse järgi. „See oli volikoguliikmete isiklik otsus ja mingeid poliitilisi tagamaid sellel ei olnud,“ tunnistas Vister, et näiteks erakonnasiseselt neid teemasid isegi ei arutatud.

Kõige väiksema ühineva valla

RAHVAHÄÄLETUSE OSALUS TAGASIHOIDLIK.

Kuigi enne rahvahääletust oli välja hõigatud see, et kui valima tuleb vähemalt 50% hääleõiguslikest kodanikest, on nende otsus vallavolikogudele siduv. Paraku oli aga rahva huvi ühinemisküsimustes leige ja kõige rohkem sai protsentuaalselt hääli nimeküsümus Helmes (17,73% osalejaid). Ka ühinemise poolt või vastu küsimuses hääletati enim Helmes, kus osalejaid 17,02% hääleõiguslikest.

Põdrala puhul oli üksmeel Tõrva nime osas täielik ja nende vallavolikogu esimees René Rahnu oli ka üks Tõrva nime tulisemaid poole-

hoidjaid. „Tegelikult sobis mulle ka Lõuna-Mulgi nimi, aga kuna seda hääletusel ei olnud, siis eelistasin kindlasti Tõrvat,“ ütles Rahnu, kelle sõnul oleks valda ja linna erinevate nimedega killustada ebaotstarbekas. „Tõrva on alati määratud meie asukoha kaardil ja ühte nime on alati lihtsam suureks mängida kui kahte eraldi,“ tõi Rahnu igati loogilise seletuse, miks tehti hea valik.

Volikogu esimehed tunnustasid kõiki juhtrühma liikmeid tegusa töö eest viimastel aastatel. Väga tähtsaks pidasid nad ühinemiskonsultant Rivo Noorkõivu teeneid ning kiitust jagus küllaga ka Helme vallavalitsuse sekretär Tiina Õunpuule, kellel oli suur osa selles, et kõik ühinemist puudutav ka paberile sai.

Liitumishääletus	Hääleõiguslike elanike arv	Osavõtnute arv	Osavõtu %	Toetab ühinemist	% hääletanutest	Ei toeta ühinemist	% hääletanutest
Helme vald	1686	287	17,02	242	84,32	45	15,68
Hummuli vald		100		89	89	11	11
Põdrala vald	672	97	14,4	85	87,6	12	12,4
Tõrva linn	2411	332	13,77	313	94,28	19	5,72

Egon Ilisson
HKL vastutav väljaandja

Vanaema juurde maale

Olen pealinna poiss, aga sinnani, kuhu mu mälu tagasi-vaatamist kannatab, olen kõik oma suved veetnud Tõrvas. Vahel isegi enne kui viimane koolikell jõudis kõlada, olin juba Lõuna-Eesti poole teel ja polnud harvad juhused, kui tunnistuse sain kätte alles sügisel. Miski tõmbas nagu magnet siia poole ja see jõud ei ole tänaseni kustunud. Just vanavanemate juures veedetud suvepuhkused andsid elulisi kogemusi ning maal saadud karastus muutis tugevamaks.

Kuna üheksakümndatel ei olnud eluolu nii hea kui praegu, siis polnud näiteks paljudel peredel toona isiklikku autot. Paljud minu klassikaaslased, kellel vanavanemad maapiirkondades ei elanud, pidid seetõttu veetma oma suved pealinna paneelmajade vahel, leides endale tegevust vaid kajakate toitmise näol või kodus televiisorit vaadates. Igal sügisel, kui Tallinnas taas uus õppeaasta algas, pidin justkui vanu sõpru uuesti tundma õppima, sest minu suvi möödus täiesti teises maailmas kui neil - imedemaal. Ilusate ilmadega möllati rannas või palliplatsil, käidi metsas kolamas ja kalal, vihmastega ehitati puukuuris onni või mängiti tikkude peale kaarte. Sügisel kooliraamatuid kätte võttes oli kõik palju lihtsam, sest ma olin ju juba näinud, milline näeb välja rästik, kuidas kasvatatakse vilja. Ma teadsin hoobilt, et kui poistel on 40 õuna (loe: tikku) ja need on vaja viie vahel võrdselt ära jagada, siis palju igaüks neid saab.

Me hoidsime üksteisel silma peal ning aitasime alati teineteist hädast välja, ükskõik, mis ohtudesse me ka ei sattunud.

Kuigi tänapäeval on inimestel rohkem võimalusi avastada loodust ja kaunist Eestimaad, püütakse seda teha ikka kuidagi liiga korrektselt. Muidugi on toredad rabamatkad mööda laudteed või merre kive loopida, aga selle käigus ei kuku keegi kordagi puu otsast alla ega karda huntide ulgumist metsas telkides ööbides. Mitte, et rohi oleks olnud toona rohelisem (kindlasti oli see kõrgem), aga seikluslikum paistis kindlasti kõik olevat. Polnud ängistavat kontrolli ja lastel hoiti vähem silma peal. Suuremad lapsed vaatasid väiksemate järele ja tundsid ennast sellega täiskasvanumatena, väiksemad said kolki, kui liiga palju sigadusi tegema hakkasid. Me saime aru sellest, mis õige ja vale omaenda meetoditel, mitte vanemate noomimise kaudu. Kuna polnud mingeid mobiiltelefone, siis vanemad ei teadnudki vahel terve päeva, kus me oma maailma avastame. Aga me tulime alati tagasi (enamasti söögiajaks) ja olime jälle targemad kui päev varem.

Kui mõni aeg tagasi oma vapustavalt vahva naabrinai-sega juttu puhusin, siis meenutas temagi heldinult neid aegu, kui lapselapsed terved suved maal veetsid. Mõnusal muhe oli erinevate generatsioonide silmade läbi meenutada kasvõi seda, kuidas naabripõnnid (loe: esimesed kavalerid ja pruudid) juba hommikul vara aia taga ootasid, et saaks välja mängima minna. Isegi kui õhtul tuldi koju marraskil põlvede või ilma tiiki kukkunud nokamütsita, oli tähtis see, et õhtune üleluge mine andis peanuppe sama palju, kui oli hommikul. Ja meid oli alati sama palju, kui hommikul õue minnes, sest me hoidsime üksteisel silma peal ning aitasime alati teineteist hädast välja, ükskõik, mis ohtudesse me ka ei sattunud.

Kutsuge ikka ja jälle oma linnas elavaid võsuke si maale ning õpetage neile elutarkusi, millega saab hakkama nii linnadžunglis kui metsas. Sellest koos voolitud vilepillist või esimesest ahvenast sauna tagant tiigist võib jääda kustumatu mälestus kogu eluks, milleni arvuti-mängud seni veel kahjuks küündinud pole. Ilusat suve ja kohtume augustis... armastage!

Taavi Niitsee
ajakirjanik

Teadmiste jagamisest ja tarbimisest

Mie kui liigi ajaloos pole kunagi varem olnud nii palju võimalusi ennast omal käel täiendada ja harida, kui seda on olnud viimased aastakümned. Mida see endaga kaasa toob ja kas loota võib head või halba, jääb esialgu lahtiseks küsimuseks.

Mõelge vaid - vaid mõnikümne aastat tagasi polnud põhimõtteliselt muud võimalust mõnele huvitavale küsimusele vastust saada kui minna tolmusesse raamatukokku ja asuda otsima. Seal ootasid meid lõputud registrid, vaevatud raamatukoguhoidjad, kolletunud leheküljed, võõrad keeled ja lugematud kirjaread.

Oli ka teine võimalus - minna ülikooli ja õppida targematelt. Ülikool oli toona mõnes mõttes ainus viis omandada tõelisi teadmisi ja oskusi loogilises järjekorras ja piisavas mahus. Alles siis, kui ülikoolist tugev põhi all, võidi minna taaskord raamatukogu riiulite vahele olemasolevaid teadmistekillukesi lihvimata.

Siis tuli aga internet ja otsingumootorid, digiarhiivid ja youtube, sotsiaalvõrgustikud ja foorumid ning tänaseks on internetist leitavate teadmiste hulk suurusjärgus, mille kirjeldamiseks jääb sõna otseses mõttes terminitest puudu. Ka analoogiad sellest, kuidas internetis leiduvatest andmetest saaks täita nii mitusada Alexandria raamatukogu või kõita nii mitu tuhat miili raamatu-

riiuleid, ei taha enam hästi inimlikku ettekujutusse mahtuda.

Lisaks teadmiste kumuleerumisele on ka pidevas arengus olnud viisid nende teadmiste edastamiseks. Õppevideod ja internetientsüklopeediad asuvad igaühest arvutit või nutiseadet omavast inimestest paari sekundi kaugusel. Võiks väita, et enamus ettevõtmisi, mis varem vajasis pöördumist kõrgharidusega teadjamehe või -naise poole, vajavad nüüd vaid õiget otsingusõna ning pisut aega.

Kindlasti üks huvitavamaid teadmiste kogumist puudutavaid nähtusi kübermaailmas on Wikipedia nime kandev entsüklopeedia ja tuhanded selle kloonid. Sellest multikeelsest ja pidevalt kasvavast teatmekogumike müriaridist leiab mahukaid ja põhjanevaid artikleid kõikvõimalikel teemadel. Samas ei ole see koostatud teadlaste, õppejõudude ja kirjanike poolt, vaid pigem kokku pandud vabatahtlike ajast ja tahtmisest.

Kuigi me võiksime pikalt rääkida võimalikest probleemidest, mida vabalt koostatav ja muudetav teatmekirjandus endas peita võib, peame me tunnistama, et need inimesed, kes veedavad tunde, päevi ja nädalaid ühe entsüklopeediaartikli detailide kallal või kes võtavad kätte ja panevad kirja üksikasjaliku õpetuse sellest, kuidas

näiteks mõnel vähelevinud sõiduautol käepärase vahenditega piduriklotse vahetada, väärivad meie austust ja tunnustust.

Nende inimeste töö, mille motiiv on tihtipeale lähemal eneseteostusele kui -kasule, aitab muuhulgas neid, kellel on soov teadmisi omandada, kuid kellel puuduvad vahendid formaalseks hariduseks. Kusjuures tõenäoliselt need inimrühmad - autorid ja ammutajad - suures jaos ka kattuvad, luues omapärase küberkoolkonna. Selle tööpõhimõte - ma õppisin midagi teilt ja nüüd ma õpetan midagi teile - teeks silmad ette enamikele haridusasutustele, kus teadmisi otsekui lihaletis raha eest õpilastele ette visatakse.

Tööpõhimõte - ma õppisin midagi teilt ja nüüd ma õpetan midagi teile - teeks silmad ette enamikele haridusasutustele.

Kokkuvõtlikult pole kahtlustki, et meie hiljutine ülikiire ja -kiirenev areng on loonud pretsedendituid võimalused õppimiseks ja teadmiste kogumiseks. Kuid võimalused on täpselt sama head kui nende ärakasutajad. Isiklikult ootan suure huviga, milleks on võimelised meie uusima põlvkonna esindajad, kelle sõrmede ja hiireklikkide ulatuses on terve nende elu asunud kogu inimkonna teadmised.

KUU PILT

Esmakordselt korraldatud Tõrva ekstreemjooks pakkus põnevat naudingut nii osalejatele kui ka fotograafidele.

Foto: Andrus Abel

Helme Vallavolikogu nimetas 2016.a valla aukodanikuks kirjamehe Vello Jaska. Elutööpreemiaid otsustati sellel aastal välja anda kaks - Andres Partsile ja Kaie Tähele.

Järgmine Helme Kihelkonnaleht ilmub augustis! Ilusat suve!

Tõrva valla pindalaks saab esialgsetel andmetel 607,45 km². Selle maa-ala sisse mahuks ära rohkem kui 15 Tartu linna. Foto: Sven Začek.

Egon Ilisson

Seekordne Tõrva Loits kätkeb endas vabaduse olemust

Eesti Vabariigi taasiseseisvumisest täitub tänavu veerandsada aastat. Selleaastane Tõrva Loits hindab vabaduse mõõdet ja eestluse olemust läbi nende kaunite aastate.

Tõrva Loits toimub tänavu ühek-sandat korda ja nagu viimastel aastatel kombeks Tule-Päevade raames. Selleaastane festival erineb varasematel selle poolest, et alates 2013. aastast Tule-Päevade raames toimunud Tõrva linnapäevad leiavad aset sel aastal seoses 90. juubelisünnipäevaga linna tegelikul sünnipäeval juulis.

Augustis korraldatavad Tule-Päevad toetuvad tänavu kolmele põhisambale: loodusfestivalile "Las jääda ükski mets", Tõrva III dokfestile ja Tõrva Loitsule. Tõrva linnapea Maido Ruusmanni sõnul ongi ehk kõige suurem erinevus võrreldes varasemaga, et Tule-Päevade raames toimub ka III Tõrva dokfest, mis seniselt on läbi viidud sügisel. Selleaastane kontsentreeritakse Tõrvat väisavate inimeste jaoks head ajaviidet ja tugevdatakse kogu ürituste kava. „Lisaks juba traditsiooniks saanud üritustele nagu näiteks laudad, võrkpalli Eesti meistrivõistlusted ja II Tõrva Tour de Öö on kavas mitmeid uusi ja huvitavaid ettevõtmisi, mis pühendatud 90 aasta möödumisele Tõrvale linnaõiguste andmisest,“ räägib linnapea.

Senised väarikale sünnipäevale pühendatud üritused on Ruusmanni sõnul olnud õnnestunud ja hea meel on meil ka selle üle, et suudetakse pakkuda erinevaid põnevaid kultuuri- ja spordisündmusi läbi terve juubeliaasta.

Patriootiline Loits

Ajal, kui Euroopas ja Eestis toimuvad ühiskondlikult ning poliitiliselt murrangulised sündmused, on suvine tipp-sündmus Tõrva Loits pakkumas retrospektiivi iseseisvumise ja vabaduse tähendusest läbi aastakümnete. Tõrva Loitsu loovjuhi Reigo Ahvena sõnul räägib tänavune Loits lugu sellest, kust me riigi ja rahvana tuleme, hetkel oleme ja mis võib tulevik tuua. Selle

Legendaarseid punklaulikuid saame näha tänavu Loitsu laval. Foto: Ilmar Saabas, Ekspress Meedia.

ilmestamiseks tuuakse muusikalise poole pealt rahva ette nii 25 aasta taguse aja muusikaikoonid JMKE, Vennaskond ja Kuldne Trio kui ka praegust aega peegeldavad tippteigid Elephants from Neptune ja Avoid Dave. Üritus kannab alapealkirja "Tere Perestroika? 1991 vs 2016".

Paljuski uue ärkamisaja sümboliks saanud punkliikumise ühed eestvedajad Villu Tamme (JMKE) ja Tõnu Trubetsky (Vennaskond) jagavad Loitsu lava kollektiividega, kes kannavad nendega sarnaseid aateid tänapäeva Eestis. Ka aegumatu Kuldne Trio, keda 80-ndate lõpul käis Tõrva tantsumael nautimas kordades rohkem inimesi, kui kontsertipaik mahutas, on taaskord leidnud tee väikelinna.

Murranguliste aegade muusikaliste sünonüümide korruga samale lavale saamine väärub kindlasti küünlaid. „Tõrva Loits on ühe lasuga püss, mis vaatamata pikale ettevalmistusele, kümnete eraldi proovidele ning tuhandetele kollektiivsetele töötundidele saab kogu hiilguses toimuda ainult üks kord,“ räägib Ahven ja lisab, et varrukas on hulk trumpe ja üllatusi, mis jäävad enne kontserdipäeva avaldamata.

Korduvalt kordumatu

Ka neil, kes varasemalt Loitsul käinud, soovib Ruusmann kindlasti tänavu kohapeale nautima tulla. „Selle aasta muusikalise puudutuse spekter peaks olema kõigi aastate ulatuslikum ning patriotism, vaade paremasse tulevikku nii 25 aasta taguse kui praeguse perspektiivi läbi Mihkel Raua olukorraldajate kommentaartekstide, peaksid puudutama nii noort kui vana, nii poisse kui tüdrukuid,“ võtab Ruusmann idee lühidalt kokku.

Reigo Ahvena sõnutsi ei olnud esinejate leidmine väga keeruline, sest paljudel juhtudel käib Tõrva Loitsu maine meist ees ja pikka veenmist ei ole esinejate puhul vaja teha. „Samas anname endale aru, et meil on vaja ühendada oma kontseptsioon ning Eesti A-kategooria esinejad, kes on tihtilugu broneeritud aasta ette, seega igal aastal on endiselt põnev kogu kava kokku panna,“ näeb loovjuht meeldivaid väljakutseid.

Professionaalsetele muusikute kõrval tuuakse rahva ette enam kui 200- pealine kohalikest ja Tõrva sõpradest koosnev tantsijate armee, kellele lisanduvad ligi 200 vabataht-

likku massistseenides osalevat tublit kohalikku. „Kohalike kaasatusse osakaal on sel aastal enneolematult suur ja kaasaelamise rõõmu oma tublidele tegijatele peaks jaguma mitmeks tunniks,“ on Ruusmann rõõmus, et üritus ühendab kohalikke.

Ja nagu varasemalt, pakub Loits ka sel aastal ennenägematutel tehnilistel lahendustel põhinevaid video- ja valguslahendusi, verd tarretama panevaid trikke ning hingematvaid tule- ja veelahendusi.

Vana hea toimumispaik

Juba mitmendat aastat on Loits oma kodusadama leidnud Tõrva Vesikjärve näol. Kuidagi erilisel, võrreldes varasemate aastatega, toimumispaika ette ei valmistata, kuna paik ise on võrratu ja sobib ideaalselt Loitsu maagilise kontseptsiooniga. „Loomulikult, nagu Tõrva Loitsule omane, teeme igal aastal asju omamoodi, uut moodi, huvitavat ja erilist moodi. Nii ka sel aastal : lava ehitus ja bändide paiknemine saavad olema taaskord ennenägematud ja sel korral toome publiku ette lavale lausa kolm bändi korraga,“ räägib Ruusmann. Publiku toolide ja pinkide asetuse jääb

TÕRVA TULE-PÄEVAD 9.-14. AUGUST 2016

Tõrva Loits -
"Tere Perestroika? 1991 vs 2016"
13. august 2016 kell 20:00
Tõrva Vesikjärve veerel
Värvad avatakse kell 18:00

Piletid müügil alates 1. juulist Piletili müügipunktides, Tõrva turismiinfo punktis ja Tõrva lillepoodides. Tõrvakatele (Tõrva linna, Helme, Hummuli ja Põdrala valla elanikele) kehtib kuni 1. augustini -20% soodustus ostes pilet Tõrva turismiinfo punktist või Tõrva lillepoodidest.

lais laastus samaks, nii et kohti valides võib arvestada sarnase nägemisulatussega, mis varasemal kahel aastal.

Reigo Ahvena sõnul ollakse organisatoorse poole pealt alati ujutud vastuvoolu. „Kui tavaliselt kontsertide-festivalide korraldajate eesmärk on müüa võimalikult palju pileteid, siis meie eesmärk on teha kontsert-entendus, mida on põnev kuulata ja vaadata nii vanematel, lastel kui vanavanematel ning seda piiratud mahu, mille raames hinna ja mahu suhe on vaieldamatult parim Eestis,“ toonitab Ahven ürituse erilist ning seda, et pileteid müüakse vaid 4000.

Loovjuhina ennast parimast küljest tõestanud Ahvena sõnul on Tõrva Loitsu tiimi telg nagu varasematel aastatel Maido Ruusmann, kes on olnud rooli juures kogu Tõrva Loitsu uue laine ajal. „Lisaks on alles meie kuldvara Märta Agu (koreograaf), Mart Koldits (pealavastaja), Indrek Leht (tuleskulptuuride arhitekt), Magnus Mürsepp (tehniline pealik), Andres Mirme (eriefektide võlur), Ringo Muhhin (valgustustehnika virtuoos), Valdeko Kalamees (tantsijate organisator) ja paljud teised. Rõõm on tõdeda, et ka paljud ettevõtted on tänaseks saanud täisväärtuslikeks Tõrva Loitsu partneriteks,“ on Ahven kvaliteedimärgi selleaastasele Loitsule juba eos külge pannud. Tasub sellest kõigest osa saada!

Vello Jaska

Hella Wuolijoki 130

Mulgimaalt Helme vallast võrsunud kirjanik, ärinaine ja poliitik

Tulevane Eesti-Soome kirjanik, ärinaine ja ühiskonnategelane Hella Wuolijoki (aastani 1908 Ella Marie Murrik) sündis 21. juulil 1886. aastal Taagepera vallas endises Ala kõrtsihoones.

1897. aastal asus Murrikute perekond elama Valka, kus Ella alustas õpinguid tütarlastekoolis. Lapsepõlves maal elades rääkisid nad valdavalt eesti keelt, kuigi nende kodukeeleks oli saksa keel. Vene keel oli impeeriumi ja seal antava kesknõu hariduse keel. Haridustee jätkus Tartu Puškini-nimelises gümnaasiumis, kus õpetati muuhulgas ka prantsuse keelt. Hiljem õppisid Ella ja ta õde rääkima ka soome, rootsi ja inglise keeles.

Kuulsad eeskujud

Tartus asusid õed elama Postimehe ajakirjaniku Aadu Jaaksoni majja, kus elas ka Juhan Liiv. Vastuoluliseks, kuid väga mõjukaks õpetajaks Ella jaoks oli Hugo Treffner. Kustumatu jälje noore tütarlapse kujunemisse jättis ka iseseisva Eesti poliitika võtmekuju, ajakirjanik ning mitmekordne peaminister Jaan Tõnisson. Tartus olles osales Ella ka Noor-Eesti liikumises.

1904. aasta septembris astus Ella Marie Murrik Helsingi ülikooli filosoofiateaduskonda, õppimaks folkloristikat, esteetikat ja ajalugu ning sai filoloogiamagistri kraadi aastal 1908. Samal aastal abiellus Ella Murrik Sulo Wuolijoeaga.

Hella Wuolijoki oli tõeline multitalent. Foto: Wikipedia.

Ella Murrik kirjutas oma esimese näidendi 13-aastaselt, kuid selle rebis ta puruks. Tema esimesed novellid avaldati Postimehes 1902.-1903. aastal. E. Murriku järgmise näidendi „Madonna Marianna“ käsikiri hävis tulekahjus. Neli aastat hiljem kirjutas Hella samal teemal näidendi „Talulapsed“. Pärast näidendi lavale toomist Tallinnas 1913. aastal keelati see võimude poolt kohe ära. 1914. aastal ilmus Hella Wuolijoe romaan „Udutagused“, mis

räägib Mulgimaa jõukast Valgemäe talust. Valgemäe talu muutus tema hilisemates näidendites Niskamäeks.

Kirjandus ja äri

Samal aastal ilmus ka Hella Wuolijoe sõjateemaline regivärsiline poeem „Sõja laul“. Selle ilmumise järel ei avaldanud kirjanik 16 aastat ühtki ilukirjanduslikku teost, sest ta hakkas ärinaiseks. Oma õitseajal oli Hella juhitud ettevõtte ka pool tosinat saeveskit. Ettevõtte andis Soomes

HELLA WUOLIJOKI 130. SÜNNIAASTAPÄEVA TÄHISTAMINE

23. juuli 2016 Ala rahvamajas algusega kell 10
Ettekanded, film „Hella W“. Mälestusjumalateenistus Taagepera kirikus

Päevakava

- 10.00 Rahvamuusikaansambel Jauram tervitus
  - 10.15 Tervitused
  - 10.20 - 10.30 Hella Wuolijoki 130. Trükise esitlus
  - 10.30 - 11.05 Vello Jaska ettekanne: „Hella Wuolijoki elu ja looming“
  - 11.15 - 12.45 Film „Hella W“
  - 13.00 - 13.45 Taagepera kalmistul HW vanemate kalmule lilled asetamine ja mälestuspalvus. Õpetaja Lasting
  - 14.00 - 15.00 KUTSETEGA lõunasöök Kivimäel
- Ürituse korraldab Mulgi Kultuuri Instituut Mulgimaa kultuuriprogrammi toel.

tööd ligemale 2400 inimesele.

Järgmine proosateos „Udutaguste Leeni Tartus“ näeb ilmavalgust alles 1932. aastal. Edaspidi jätkab Wuolijoki kirjutamist soome keeles.

1931. aastal valmisid tal näidendid „Minister ja kommunist“ ning „Koidula“. Näidend „Seadus ja kord“, mille tegevus toimub Soome kodusõja ajal, oli kirjutatud juba soome keeles. 1936. aastal esietendus Tampere Töölisteatri H. Wuolijoe järgmine näidend „Põlev maa“, mille

tegevus toimub 1905. aastal Eestis.

Hella Wuolijoe tõeline läbimurre näitekirjanikuna algas aga tema Niskamäe tsükli kirjutamise ning lavale toomisega. „Niskamäe naised“ on saanud tohutu menu osaliseks ja aastaks 2000 oli seda Soomes lavastatud üle 40 korra. Edasi nägid ilmavalgust näidendid „Juuraku Hulda“, „Justiina“, „Roheline kuld“ ja „Vastumürk“ jt.

Niskamäe tsükli jätkasid näidendid „Niskamäe leib“ ja „Niskamäe noorperenaine“, mis lavastati pärast Talvesõda Soome Rahvusteatri. See näitab juba kujukalt, et Hella Wuolijokist oli saanud üleriiklikult tunnustatud näitekirjanik.

4. mail 1943. aastal Hella Wuolijoki arreteeriti spionaažisüüdistusega. Talle määrati eluaegne vanglakaristus, kuid pärast Jätkusõja lõppu 1944. aastal naine vabastati. Vanglas viibides kirjutas ta raamatud „Kummitusi ja kajakaid“, „Koolitüdrukuna Tartus“ ja „Ülikooliaastad Helsingis“. Vanglas läbielatud kajastab tema raamat „Ma ei olnud vang“.

1945. aastal valiti Hella Wuolijoki Soome Eduskunda ja ta oli ka Yleisraadio peadirektor. Kolm aastat hiljem jätkab ta kirjaniku ja mõisaomanikuna. Tema sulest ilmus taas rida näidendeid. Nende hulgas ka Niskamäe tsükli järgmised lavateosed „Niskamäe Heta“ ja „Mis nüüd, Niskamäe?“ ning tema viimane mälestusteraamat „Minust sai ärinaine“.

Mitmed Wuolijoe näidendid on jõudnud ka filmilindile.

Kuulsa Mulgimaa tütre Hella Wuolijoe maine teekond lõppes 2. veebruaril 1954. aastal.

Tõrva päästjad näitasid taset ka Euroopas

Tõrva päästekomando töötajad osalesid Saksamaal Euroopa kõige kangemate päästjate võistlusel.

Tõrva päästekomandost sõitis Saksamaale Mönchengladbachi kaks päästjat: komandopealik Alor Kasepõld ning päästja Kristjan Mikk.

Lisaks neile kuulusid võistkonda päästetööde osakonna ekspert Ivar

Frantsuzov, Mari Plaado Röpina komandost ja Ago Veilberg Rakvere komandost.

Võistlejaid oli kokku 127 ja meeskondlikus teatejooksus oli võistlemas 26 võistkonda, milles saavutati kõrge viies koht. Alor Kasepõld oli oma vanuseklassis parim ja üldarvestuses saavutas komandopealik kolmanda koha.

Lõppes Tõrva kergejõustikuseriaal

2016. aasta kergejõustikuseriaal kuni 14- aastastele lastele sai peetud. Kolmest etapist koosnev sari sai alguse 26. mail ja kolmel järjestikusel neljapäeval võisteldi Tõrva gümnaasiumi staadionil.

Kokku kogus seriaalil punkte 82 last. Seriaali arvestuses läks kirja iga ala kaks paremat tulemust ja kokkuvõttes tehti kohe viimase etapi vii-

mase ala lõppedes.

Vanuseklasside võitjad: kuni 6- aastased : Emma Engelbrecht ja Ferry Liigand, 7-8 aastased: Kertu Timpson ja Kaspar Kallas, 9-10 aastased: Bianca Uhtjärvi ja Karla Mets, 11-12aastased: Charlotte Saarmäe ja Karl Moorits Kurvits ning 13-14 aastased: Kadi Kertu Elias ja Taivo Kõvask.

SPORDIKALENDER

- **03.07.2016 11.00**
Tõrva 90 Juubelijooks Riiska järve ääres, registreerimine kohapeal al 10.00. Infoks: Lastejooks tasuta, Juubelijooks ümber Riiska järve osavõttu 2€
- **08.07.2016 19.00**
III Tõrva maastikuratta suvekross Tõrva Tantsumäel (eelregistreerimine linna kodulehel kuni 04.07 ja kohapeal 1 tund enne starti)
- **01.08.2016**
Orienteerumis- ja kepikõnniesmaspäevak Helme laululava juures start avatud 17.30-18.30
- **04.08.2016 18.00**
Meie Liigume V krossiatlontõrva gümnaasiumi pargis
- **08.08.2016**
Orienteerumis- ja kepikõnniesmaspäevak Tõrva gümnaasiumi sisehoovis start avatud 17.30-18.30
- **10.08.2016**
II Tõrva rattaöö algusega 22.00 Keskväljakult
- **12.08.2016**
Autoöorieenteerumine
- **12-13.08.2016**

Eesti Meistrivõistlused naiste rannavõrkpallis Keskväljakult

- **13.08.2016 12.00**
SK Viraaž heidete seriaali IV etapp Pokardi staadionil
- **15.08.2016**
Orienteerumis- ja kepikõnniesmaspäevak Tõrva gümnaasiumi sisehoovis start avatud 17.30-18.30
- **21.08.2016 12.00**
Meie Liigume III Tõrva maanteeriatlontõrva gümnaasiumi pargis

Täpsem info www.torva.ee

HELME VALLA PÄEV
* * * * *
23. JUULIL
HELME LAULULAVAL

KÄSITÖÖLAAT, JÕU- JA ILUNUMBRID, KONTSERT, SÕNA SAAB KA VALLAVANEM
PÄEV ALGAB LAADAGA KELL 12.00
* * * * *
ÕHTUL KELL 21.00 TANTSUKS ANSAMBEL „UNTSAKAD“
KESKÖÖL ILUTULESTIK
OSAVÕTT KÕIGILE TASUTA! LISAINFO: WWW.HELME.EE

 Lõuna-Eesti
ERAMETS

Ostame metsakinnistuid ja raieõigust.
Tel: 507 2544 info@erametsa.ee
www.erametsa.ee

Eve Laar

Sotsiaaltöö- ja lastekaitse spetsialist

Hummuli valla 19. perepäev

28.

mail tähistati Hummuli vallas lastekaitsepäeva ja lähenevat valla 25. sünnipäeva lustliku perepäevaga, mis toimus 19. aastat järjest ja oli temaatika poolest Hummuli valla ajaloo-, mereaasta- ja mulgiteemaline.

Perepäeva avasõnad ütles vallavalikogu esimees Aleksander Zemskov, kes tervitas üritusel osalejaid ja soovis toredat lastekaitse- ning perepäeva.

Perepäeva juhtis, tegevusi tutvustas, mängu ning võistlusi korraldas ja meelelahutuse eest hoolitses Mullimeister. Meeleolukas Mullimeistri avashow toimus rahvamaja saalis, kus lapsed said mulli sisse minna ja Mullimeister võlus vikerkaarevärvilisi ja põnevaid mulle.

Kogu päeva vältel said lapsed hüpata ja proovida oma osavust nii suurel kui väikesel batuudil lasteaias õuealal.

Lastele pakkusid huvi ja elevust nii näomaalingud kui ehte valmistamise õpituba. Aitäh Dea Margusele ja Jane Kolbinile, kelle käteosavust imetleti ja kelle juurde soovijate järjekord ei tahtnud lõppeda ning kes pühendasid oma aja ja oskused meie ürituse kordaminekuks.

Traditsiooniks saanud pannkookide asemel said tänavu perepäeval osalenud maitsta grilliniskonna küpsetatud Maks ja Moorits grillvorste ja friikartuleid. Aitäh maitstva grilli ja köögitoimkonnas toimetamise eest teile Juta Koop, Marika Zemskov, Nevi Jaanimäe ja Aili Soro.

Suur ja eriline tänu AS Atria Eestile, kes oli perepäeva sponsoriks ja Andrus Parekile, kes vahendas ja grillvorstid kohale toi.

Pika traditsiooniga perepäevatoimik toimus ka käesoleval aastal. Küsimused olid Hummuli valla, mere- ja mulgiteemalised. Osa-

Mullimeistri show ajal moodustas huviliste järjekord pika rivi. Foto: Erakogu

les kaheksa võistkonda ja esikoha saavutas võistkond Suvalised, kes sai 22 võimalikust punktist 15 punkti. Teise koha saavutas võistkond Grillimeistrid ja kolmanda koha võistkond Kiskjad. Esimesed kolm võistkonda said auhinnaks rikkaliku piknikukoti, teised said suu magusaks šokolaadidega. Suur tänu võitjatele Endla Miskele ja Enn Mihailovile.

Perepäeval tänas Hummuli Vallavalitsus neid tublisid noori, kes on erinevatel võistlustel Hummuli valda esindanud ja häid tulemusi saavutanud:

- Sandra Zemskov ja Kevin Pisartšik eduka esinemise eest maakondlikul lauluvõistlusel;
- Andra- Liis Pöder eduka esinemise eest vabariiklikel võistlustel maadluses;
- Laura Pöder eduka esinemise eest vabariiklikel võistlustel poksis;
- Tanel Põrk eduka esinemise eest maadlusspordis.

Toimus ka tõukerataste vigursõit, mille korraldas ja viis läbi Aleksander Zemskov. Suur tänu MTÜ Hummuli Noortekeskusele ja Jaana Butovile, tänu kellele saime tõukerataid kasutada.

Kogu päeva vältel oli võimalus osta karastusjooke ja jäätist, selle eest seisis hea Rein Sula. Samuti pakkusid Maire Riit ja Irja Tuvikene käsitöö- ning õmblustooteid, mida oli võimalik osta ja mis jäid paljudele silma.

Perepäeva lõpus ootas kõiki üritusel osalejaid magus üllatus – jäätis! Iga ürituse korraldamine eeldab pikka ja asjalikku ettevalmistust ja tugevat abiliste meeskonda. Suur tänu Anu Unt ja Anne Pai, kes te olite kõige enam seotud sündmuse korraldamisega. Suur tänu Kalev Kiidmale ja Meelis Puustile, kes olid abiks vajaliku inventari veol, Juta Karpovile, kes valmistab kuulutused ja Kalev Laarile, kes jäädvustas parimad hetked piltidele. Suur tänu Hummuli lasteaiale Sipsik, mille ter-

ritooriumi ja ruume saime kasutada.

Lisaks eespool nimetatutele kuuluvad tänasõnad ka teile, Hummuli valla noormehed Martin Kriisa, Heini Nielson ja Risto Zirk, kes te olite abiks hommikust alates ja kogu päeva vältel nii mööbli tassimisel kui helitehnikaga toimetamisel. Olite erakordselt tublid ja ootame teid ka edaspidi vallavõistluste korraldamisel kaasa lööma.

Et taolist üritust korraldada, ei piisa ainult heast tahtest ja tublidest

tegitajatest, on ka raha vaja. Osalejate jaoks oli üritusel kõik tasuta (va. Rein Sula poolt pakutav). Perepäeva finantseeris Hummuli Vallavalitsus.

Loodame, et sündmusel osalejad nii lähedalt kui kaugelt jäid päevaga rahule. Suur tänu kõigile, kes oma kohalolekuga aitasid kaasa perepäeva õnnestumisele.

Ilusat suve ja kohtumiseni järgmisel aastal 20. Hummuli valla perepäeval!

Karijärve sada keelt Tõrvas

Katrin Tamm

Pingestatud, pühendunud ootsärevis. Siis viipab Elleri kooli viiuliõpetaja Eveli Roosaar kolm korda poognaga ja sada keelt lööb koos helisema ... Karijärve Keelpilliorkester annab alati oma parima.

Koosmäng sai alguse aastal 2007 Karijärve kaldal Tartumaal. Muusikutest abielupaari Eveli ja Meelis Roosaare kodutallu kogunes tookord suvelaagrisse salguke viiulihuvilisi lapsi. Laagri lõpuks andsid väikesed viiuldajad omakeskis kontserdi Puhja kirikus. Kõik õnnestus nii hästi, et laager järve talus läks järgmisel aastal kordamisele ja siis ka ülejärgmisel ...

2016 juuni lõpus saab Karijärve viiuldajate suvekool teoks juba kümnendat korda. Nelja päeva jooksul harjutavad noored intensiivselt uusi klassikalisi soololugusid ja orkestripalu. Õpetajateks lisaks Evelile seekord veel

Tiiu Peaske, Kristel Eeroja-Põldoja ning Hille Niilisk-Rees.

„Eveli Roosaar on osanud panna oma õpilased armastama muusikat, nii klassikalist kui ka rahvamuusikat,“ ütleb MTÜ Karijärve Keelpilliorkester juhataja liige Miina-Liisa Kuusemaa, kelle lapsed on kuus aastat laagrites osalenud. Harjutused käivad korraga puuriida taga, lahkete naabrite kuuris, vanas palksaunas, kasvuhuones ja suures telgis.

Juubelituuril kõlab klassikaline viiulimuusika ja Eesti pärimusmuusika. Kontsertmeisteriks on pianist Ebe Müntel. Reisi vältel on muusikute peamiseks peatumispaigaks Tõrva külje all asuv Marja talu.

Orkester tähistab kümnendat aastapäeva tasuta kontsertidega muuhulgas Tõrva Kirik-Kammersaalis 7. juulil kell 19.

Hummuli Põhikooli tegemised

Katrin Rannu

Hummuli Põhikooli õpetajatel ja õpilastel on seljataga üks tõeliselt tegus aasta. Õppimise kõrvale mahutus sel õppeaastal palju ühiseid tegemisi ja käimisi.

Palju tähelepanu pühendasime liikumisele. Korraldasime üle-eestilise spordinädala TERVE EESTI EESTI! raames orienteerumispäeva, kevadisel Südamenädalal valmistatud õpilased teemaatilised plakatid ning käisid koos klassiga matkal.

Meie kooli õpilased võtsid osa paljudest maakonna spordivõistlustest, kus saavutati mitmeid auhinnalisi kohti nii individuaalselt kui meeskonnana.

Septembris võõrustasime projekti Erasmus+ partnerriikide õpilasi Leedust, Türgist, Poolast, Horvaatiast, Sloveeniast ja Rumeeniast. Oli põnev nädal teemal „Teaduslabor köögis“. Maikuu lõpetasime projektiaasta Teadusbussi laboritundidega.

Hummuli mõisakool tähistas sel õppeaastal 85. aastapäeva. Külaskäisid vilistlased, kes rääkisid oma

mälestustest koolipäevilt ning tänastest tegemistest.

Kooli traditsioonilistel üritustel tähistasime rahvakalendri tähtpäevi, viisime läbi lõbusa stiilinädala ning staarijäljenduse konkursi. Jõulupeoks lavastasime muusikali „Lumekuninganna“, milles osales suur osa kooli õpilastest.

Väiksemad projektid viisid õpilasi erinevatesse looduskeskustesse, naaberriiki Lätti, ülikoolilinna Tartusse, Tallinnasse. Õppeaasta lõpetasime meeleoluka kevadkontserdiga.

Maailma kallim koduleht on Google, mille turuväärtus on 2,1 miljardit eurot. Teisel kohal on Facebook 1,1 miljardiga.

Vikipeedias on eestikeelseid artikleid rohkem kui 375 000.

Egon Ilisson

Kas me oleme internetiavarustes piisavalt nähtavad?

Tänapäeva nutiajastul on nii ettevõtjatel kui ka kohalikel omavalitsustel muuhulgas käimas võidujooks selle nimel, et nad oleksid paremini internetiavarustes leitavad. Kuidas tuleks ennast turustada ja kuidas suudab seda meie piirkond?

Viiimastel aastakümnetel koos arvuti- ja tehnoloogia arenguga on inimesed üha rohkem sõltuvad internetimaailmast. Läbi interneti ostetakse endale kõike, alates õhtusöögist, lõpetades majadega. Kelle pakkumine on ahvatlevam, see saab konkurentide ees tugevama eelise. Kui veel kümme aastat tagasi mindi näiteks autot ostma automüügiplatsele, siis nüüd tehakse tihti peale koduarvutis kõigepealt eeltöö, enne kui proovisõidule minnakse. See aga tähendab ettevõtjatele seda, et inimest peab kaupa ostma meelitama eelkõige nende koduleht või sotsiaalmeedia- kampaania. Otsingumootorite kaudu otsitakse nii kinopileteid, mööblit, riideid ja kõike, millest vaid unistada osatakse.

Meie piirkonna ettevõtjad on mõistnud, et ääremaal on eriti tähtis silma paista ning arvestades seda, et läbi interneti võid müüa kerge vaevaga kaupa üle maailma, siis on panustatud kodulehtedele ja reklaamile küllalt palju. Kuna ääremaal on nii mõnigi kord tootmine tänu madalamatele tööjõukuludele veidi soodsam kui suurtes keskustes, siis annab see öhkõrna konkurentsieelise ka hinnapoliitika osas. Lisaks sellele on suurte tootmistehaste puhul väiksemates asulates ka tegutsemis- ja laienemisruumi. Näiteks meie kohalikud puitmajade tootjad on panustanud rohkelt aega ja vahendeid kodulehte tänapäevasteks muutmiseks ning uuendavad sealset infot igapäevaselt. Veebiagentuur Dreamo kvaliteedijuhti Jarmo Pohla sõnul on

maapiirkondade ettevõtjatele ennast läbi kodulehtede ja sotsiaalmeedia reklaamimine kriitilise tähtsusega. „Teoreetiliselt ei ole tähtsust, kas sa tegutsed linnas või maal, kui sa oled klientidele leitav ja olemas. Internetis, näiteks sotsiaalmeedias on võimalik reklaamimisel kasutada üsnagi täpseid sihtrühmasid, seega ei pea kartma reklaamikulu pärast, mis läheb kaduma valele sihtrühmale turundamisel,“ räägib Pohla, et ennast saab välja reklaamida täpselt nendele, keda peetakse kõige potentsiaalsemateks klientideks.

Asi peab olema lihtne

Alustavad ettevõtjad võtavad endale tihti peale esimeseks eesmärgiks korraliku kodulehe val-

Tõrva on Lõuna-Eesti linn, mis paikneb Vaiga maakonna keskosas Ohne jõe ääres, maakonnakeskusest Vaiga linnast 30 kilomeetri põhja pool. Tõrva linn on kunagise Helme kihelkonna ja praeguse Helme valla keskus, samuti Vaiga maakonna üks kolmest suuremast keskusest Vaiga ja Otepää kõrval. Linn ümbritseb Helme vait, mis koos põhjas asuva Põdrala ja lõunas asuva Hummulu vallaga moodustavad ligi 8000 elanikkonnaga ajalooliselt väljakujunenud regiooni. Tõrva sai linnaõigused 2. juulil 1926.

Sisukord [peida]	
1	Ajalugu
1.1	Muinasaj
1.2	Aastad 1834–1914
1.3	Esimene maailmasõda ja Eesti Vabadussõda
1.4	Iseseisvusaastad
1.5	Teine maailmasõda
1.6	Nõukogude Liidu okupatsioon
1.7	Taasiseseisvumine
2	Haridus
2.1	Tõrva Gümnaasium
2.2	Tõrva Muusikakool
2.3	Lasteaed Tõnalill
2.4	Lasteaed Mõmmik
3	Kultuur ja sport
3.1	Tõrva Tantsumägi
3.2	Tõrva kirik-kammersaal
4	Turism
5	Elanike arv dünaamika
6	Tõrva linnavalitsus ja volikogu
7	Vaata ka
8	Vited
9	Välislingid

Tõrva vapp

Tõrva lipp

Pindala: 4,8 km²
Elanikke: 2820 (1.01.2016)^[1]

EHAKO kood: 0623
Koordinaadid: 58° 0′ N, 25° 55′ E

Tõrva linna vikipeedia lehekülg annab hea ülevaate nii piirkonna ajaloo kui vaatamisväärsustest. Foto: Ekraanitõmmis

mistamise ja tele- ning raadio-reklaamid on kaugema tuleviku teema. Pohla sõnul on just väiksemate ettevõtete turule tulles ilma korraliku koduleheta kiire areng üsna mõeldamatu. Et endale saada püsijäämiseks kriitiline

mass kliente, on kodulehekülg üks peamisi võtmesõnu. Sellele lisanduvat sotsiaalmeedia-kampaaniaid, mida lühikese ajaga on võimalik laiasse massidesse suunata. „Kodulehe puhul on võtmesõnadeks kindlasti lihtne, kuid

ilus disain ning lisaks õige info,“ vaagib Pohla taktikaid. Internetiturunduse spetsialistid soovivad teha kulutusi kodulehe ja identiteedi loomiseks, sest see tasub ennast üldjuhul kuhjaga ära. Kuigi esmapilgul võivad tunduda inves-

VIKIPEEDIA ON SUUREKS ABIKS

Helme Kihelkonnalehe toimetuse tegemiste hulka kuulus aastal 2015 ka Vikipeedia entsüklopeedia Valga maakonda tutvustava lehe täiendamine. Projekti sisulise poole eestvedajaks olnud Taavi Niitsee on juba aastaid oma lõbus erinevat infot internetientsüklopeediasse postitanud. Niitsee sõnul on peamiseks põhjuseks soov kasulikke teadmisi teistega jagada. „Nähes artiklit, mis on puudulik või täis ebaõigeid fakte, tekib tahtmatult soov seda parandada või täiendada.“

Eks osaliselt ole tegu ka nii-öelda eneseteostusega - uhke tunne, kui inimesed minu poolt kirjutatud

artiklit loevad ning sellest midagi enda jaoks kasuliku leiavad,“ on ajakirjanikuna paljudele meie kandi inimestele tuttava Niitsee lihtne põhimõte.

Mälumängu- ja loodushuviline Niitsee on täiendanud oluliselt ka Tõrva linna Vikipeedia lehte ning kirjutanud ümberkaudsete objektide kohta huvipakkuvat teavet. Väga tähtsaks peab Niitsee seda, et allikad oleksid head ja inimestele valemakte ei esitataks. „Faktidega on võimalik valetada ka siis, kui neid valikuliselt esitleda. Selleks, et teemasid mõista, on vaja vaadata tervikult ning Vikipeedia ning seda

koostavate kasutajate ülesanne on seda võimalikult erapooletult teha,“ räägib Niitsee.

Kuna Vikipeedia link on otsingumootorites surfates üks esimesi, mis esile hüppab, on see ka inimeste jaoks üks esimesi infoallikaid. Näiteks turisti jaoks, kes otsib piirkonna vaatamisväärsusi ning soovib nende kohta lähemalt teada, võib see olla ainus teave.

Niitsee ja Helme Kihelkonnalehe toimetuse poolt põhjalikult uuritud ning kirja pandud maakonna ajaloo lühiversiooni edasiarenduseks on kõik tingimused loodud.

Välja on toodud erinevate omavalitsuste ja objektide viited, mida kohalikud entusiastid või miks mitte ametnikud täiendada võiks. Mõningate asulate või vaatamisväärsuste puhul on tutvustavas tekstis vaid mõned üksikud read.

Niitsee sõnul on inimeste huvi täiendada artikleid paraku väike. „Paljud piirduvad vaid Vikipeedia artiklite kiire sirvimisega või loetakse ainult hetkel huvipakkuvat osa, jättes terviku tähelepanuta,“ tunnistab Niitsee väike kahjutundega ja kutsub inimesi üles oma kodukoha ja selle ümbrust tutvustama laiemale avalikkusele.

Eestlaste internetikülastuste puhul moodustavad suure enamiku *online* ajalehed ja netipangad.

Kõige suuremaks tootlikkuseks hinnatakse kodulehekülgi, mis tutvustavad kinnisvara ja puhkusevõimalusi.

PÕDRALA VALD
Üldinfo Volikogu Vallavalitsus Kultuur Haridus Turism

Uudised
Helme valla, Hummuli valla, PÕDRALA valla ja Tõrva linna ühinemislepingu projekti avalik väljapanek
2016-05-06 01:05:48

Alates 21. aprillist on kõigil huvilistel võimalik tutvuda ühinemislepingu projektiga ühinevate omavalitsuste kodulehtedel, Helme, Hummuli, Põdrala vallavalitsustes ja Tõrva linnavalitsuses kohapeal, samuti ühinevate omavalitsuste raamatukogudes nende lahtiolekuaegadel.

Ettepanekuid, arvamusi, kommentaare ja vastuväiteid ühinemislepingu projekti kohta on võimalik esitada 21. aprillist kuni 12. maini (k.a.) e-posti aadressil yhinemine@mail.ee tagasiside vormi kaudu või kirjalikult raamatukogudes ja omavalitsustes kohapeal.

Kõik esitatud ettepanekud ja vastuväited töötavad läbi ühinemise juhtkomisjon ja volikogud.

Ühinemislepinguga saab tutvuda ühinemise teemalisel [kodulehel](#)

Vanemad uudised:

- Helme valla, Hummuli valla, PÕDRALA valla ja Tõrva linna ühinemislepingu projekti avalik väljapanek
- Hea Mulgimaa käsitöömeister
- Kultuuriüritused maikuu Riidaja Kultuurimajas
- Põdrala valla, Helme valla ja Hummuli valla ning Tõrva linna ühinemislepingu projekti avalik väljapanek
- Ka jõulusigade pidamisel tuleb täita kõiki bioohutusnõudeid

Uudised
2016-05-06 01:05:48
Alates 21. aprillist on kõigil huvilistel võimalik tutvuda ühinemislepingu projektiga ühinevate omav...
> Loe edasi..

2016-05-06 01:02:19
Oled oodatud 17. mail kell 15.00 Karksi Külamajja (Karksi külas käsitöömeistrite kokkusaamisele. Ko...
> Loe edasi..

> Arhiveeritud uudised

UUS
Helme kihelkonnaleht
Helme Kihelkonnaleht 03/16

Põdrala valla kodulehekülj on üks neist, mis valdade ühinemise järel senisel kujul ei eksisteeri. Foto:Ekraanitõmmis

teeringud ilusasse disaini ja reklaamikampaaniatesse ulmelised, töötab see edaspidi firma kasuks juba paljuski ise ja tekib kvaliteedimärk. Head veebitegijad teevad põhjaliku analüüsi, töötavad välja sobivad lahendused ning leiavad võimalused olla otsingusõnadest esimesena leitavad. Näiteks sõna „palkmaja“ googeldab iga nädal umbes 60-100 inimest ehk aastas ligemale 5000 otsingut. Sellele lisanduvad erinevate infotelefonide ja kataloogide päringud. Läbi sotsiaalmeedia jõuavad kampaaniate ja kodulehtedeni aga kordades suurem hulk inimesi. Viimastel aastatel väga populaarseks läinud kompaktsete saunade ehitamine on aga tänu pakkujate heale reklaamitööle tõusnud hulgaliselt. Näiteks sõna „torusaun“ otsingud on viimase paari kuuga kasvanud ligemale 20 korda.

Inimeste meelitamine piirkonda

Nii turismiga tegelevatele ettevõtjatele kui ka teistele kohalikele teenusepakkujatele on aga eel-

kõige tähtis, et inimesed jõuaksid piirkonda. Puhkuseplane tehes on tänapäeva inimesed vägagi teadlikud ja teevad põhjaliku eeltöö, et saada teada, mida kohapeal ette võtta. Tõrva on astunud esimesed ja jõulised sammud suvituslinna maine tõstmiseks ja seda on ka hästi märgata suvikuudel, kui turiste on võrreldes aastatetagusega rohkem. Tihti peale uuritakse kohapeal toimuvat just kohalike omavalitsuste kodulehtede kaudu ja siinkohal ei laida turundusspetsialist Jarmo Pohla meile ette nende ülesehitust. „Tähtis on omavalitsuse lehe kiire üles leidmine, kuna eelkõige tulla ikka lehele mingit konkreetset infot otsima. Lisaks peaks olema kiiresti leitavad vajalikud kontaktid,“ räägib Pohla ka sellest, et kohalikud inimesed saaksid vajalike ametiasutuste kontaktid kiirelt.

Helme kihelkonna omavalitsuste kodulehtede puhul hindab Pohla seda, et need on informatiivsed ja infot uuendatakse pidevalt. Tõrva kodulehe disain on

mehe sõnul kõige värskem, aga ka teised ei jää sellest palju maha. Negatiivse poole pealt on Pohla sõnul mõned leheküljed natukene aeglased, aga informatiivse külje pealt jälle eeskujulikud. „Struktuuri poolest on lehed lihtsad ning kõik vajalik info on olemas ja võrdlemisi lihtsasti leitav, kuna on kasutatud mitmetasandilist menüüd,“ räägib Pohla, et sisulist poolt on kindlasti peetud rohkem silmas kui disaini.

Küsimusele, kuidas võiks veelgi rohkem kasutada ära nutiajastut, on Pohlal vastus olemas. „Kohalikud omavalitsused võiksid veelgi aktiivsemalt kasutada e-kanaleid, et oma elanikega suhelda. Näiteks saata uudiseid regulaarselt ka e-maili aadressile, neile, kes seda soovivad,“ pakub Pohla välja. Samas on ta arvamusel, et avalike suhetega tegelevad ametnikud on astunud suuri samme selle poole, et info inimesteni jõuaks. Ka Helme kihelkonda puudutavale infovoole põgusalt pilku heites on ta veendunud, et asjad liiguvad vägagi õiges suunas.

Kuidas uue kodulehe tegemine ja sihipärane internetiturundus tooks ka väikeettevõtjale rohkem kliente?

Autor: Merlis Jusupov
www.kodulehekoolitused.ee
looja ja internetiturunduse koolitaja

Meie väikeettevõtjad on sageli avaldanud arvamust, et uue kodulehe tegemine on üks mõttetu vaev ja raha raiskamine. Jah, kui kodulehe loojal puudub turunduslik lähenemine ja konkreetne tegevusplaan internetis turundamiseks, siis uuest kodulehest on sulle vähe kasu.

Kodulehe tegemine või uuendamine alaku ikka sihtgrupi murede, hirmude ja vajaduste lahtikirjutamisega.

Kui sul on käsil uue kodulehe tegemine, siis tea, et üks kõige tähtsamaid sisulehti on kodulehe avaleht. Jäta meelde, et kui uus külastaja satub sinu avalehele, siis tal tekivad alateadlikult järgmised küsimused.

Esmakülastaja otsib avalehelt vastuseid

- Kus ma olen?
- Miks see mulle kasulik on?
- Mida ma pean järgmiseks tegema?
- Mille poolest sina erinead teistest pakkujatest?

Sinu kodulehe avaleht peab andma läbi pealkirja, alapealkirja, kasude väljatoomise ja teksti toetava pildiga külastajale vastused ca 5 sekundi jooksul. Kui sul on juba koduleht olemas, siis külastaja saab sinu avalehelt need vastused?

Tahan rõhutada, et kui arutad läbi ja paned kirja, mis on kliendi hirmud, eesmärgid ja vajadused seoses sinu toote või teenuse ostmisega, siis oskad ka oma kodulehel külastajat usutavamalt kõnetada.

Sina ei ole oma veebilehe kasutaja

Suurim viga, mida kodulehe tellimisel või seda ise tegema hakerates tehakse, on see, et koduleht luuakse endale ehk just nii, nagu sulle meeldib. Edukad kodulehed on loodud aga kliendikeskselt ja annavad kliendi küsimustele vastuseid. Jäta meelde, et sina ei ole oma kodulehe kasutaja.

Miks isegi uhked ja kallid kodulehed ei too uusi kliente?

Sul võib olla isegi kaasaegne ja turunduslikult (kliendikeskselt) hästi tehtud koduleht, aga kui internetiturundus on puudulik, siis pole heast kodulehest ikka abi.

Põhjus seisneb selles, et tulevased kliendid ei tea sinust mitte midagi ega satu sinu kodulehele. Kui kodulehele ei tule piisavalt sinu tootest või teenusest huvitatud külastajaid, siis ei toimu ka müüki.

Selleks, et kodulehele tuua rohkem potentsiaalseid ostjaid, tuleb esmalt sul endal olla kohal nendes kanalites, kus sinu sihtgrupp aega veedab.

Kohal olemisest ka ei piisa, vaid sa pead neile andma palju tasuta head nõu ning neid aitama nende probleemide juures.

Ühesõnaga sa pead esmalt tõestama, et sind saab usaldada ja sinu toode või teenus tõesti rahuldab kliendi vajadusi.

Kuidas siis õiged inimesed tuua oma kodulehele?

Siin on sulle kaks lihtsat soovitusi, kuidas kasvatada veebileiklust.

Hakka oma kodulehel kirjutama tulevastele klientidele kasulikke nõuandeid. See on info, mis harib ja aitab teha neil paremaid otsuseid. Selle tulemusena hakkab Google tooma sulle külastajaid.

Ole internetis kohal seal, kus sinu kliendid aega veedavad. Lihtsalt kuula, mis mured neil on, aita neid, suhtle ja ole sõbralik.

Õpi www.kodulehekoolitused.ee, kuidas ise teha kodulehte või telli teenus.

Spordiregistri andmetel on Tõrva linnas 12 spordiehitist, Helme vallas 8, Põdrala vallas 7 ja Hummulis 2.

Tõrva linna päevad
1.-3. juuli 2016
Täpsem info:
www.torva.ee

Hummuli vallas mai lõpus lõõmanud metsapõlengu pindala oli 45 ha. See on rohkem, kui 10 Riiska järve pindala

Thea Leitmaa
Tõrva muusikakooli direktor

Tõrva muusikakooli lõpetas 29. lend

Lõppenud on Tõrva muusikakooli 30. juubeliaasta.

Pidulike kitarriliste saatel sisenevad saali muusikakooli 29. lennu lõpetajad. Lõputunnistuseni on jõudnud kolm neidu ja üks noormees. Need on Grete Mai Kokamägi (klaver), Riin Lepik (klaver, kiitusega), Tanel Riik (kitarr) ja Kadi-Triin Terve (klaver, laul).

Muusikakoolis õpivad tublid noored, kes oskavad oma aega planeerida kahe kooli arvukate tegevuste vahel. Lõputunnistuseni jõudmine näitab suhtumist oma kohustustesse ja tahtmist kõike alustatud edukalt lõpule viia.

Eksamikomisjoni esimees Merle Mets Tarvastu muusikakoolist leidis, et lõpueksami kavad olid õpilastele jõukohased ja noored muusikud said püstitatud ülesannetega edukalt hakkama.

Muusikapaladega tervitasid lõpetajaid I klassi õpilased Lisanna Laar ja Károli Juus ning Mialisi Laanisto, Fiona Kaldmaa ja Jane Moosus VI klassist. Aktusel tunnustasid noorte muusikute tegemisi ka abilinnapea Piret Karu ja Helme valla esindaja Liivi Arro.

Tõrva muusikakooli lõpetajad (vasakult) Kadi-Triin Terve, Riin Lepik, Tanel Riik, Grete Mai Kokamägi. Foto: T. Leitmaa

Tunnistuse muusikalise alghariduse omandamise kohta said Eike Engelbrecht (flööt), Ly Johanson (klaver), Karmen Kallas (klaver), Kärõl Kangur (klaver), Kärt Karu (viul), Kirke Liis Kokamägi (klaver), Melissa Maisla (viul, kiitu-

sega), Merit Mäekalle (plokkflööt), Kersti Põldsalu (klaver, kiitusega), Enri Udras (saksofon).

Kiituskirjaga lõpetasid klassi Aveli Heletuli (viul), Karl Arkadi Kõvask (klaver), Lisanna Laar (akordion) I kl; Marilin Hindre (viul), Kaisa Timp-

son (saksofon) II kl; Martin Hindre (klaver) Kerttu-Karoline Kuimet (löökpill), Sandra Raag (klaver) III kl; Maria-Helena Lüüs (klaver) V kl ja Erika Buda (viul), Kirke Klaarika Kristina Kuimet (klaver) ja Kristina Sidorova VI kl.

Vabaõppekursuse lõpetas 9 muusikahuvilist. Tunnistuse kursuse läbimise kohta said: Laura Danilas (laul), Klaarika Ilisson (laul), Reijo Ilisson (kitarr), Carmen Kartau (laul), Kris-Ly Kartau (laul), Anneliis Papagoi (kitarr), Pamela Paul (laul), Ella Maria Raud (kitarr), Sander Siinmaa (kitarr).

Vabaõppekursus avatakse taas septembris. Õppurite arvu määrab vabade kohtade olemasolu muusikakoolis.

Lõppeval õppeaastal osalesid Tõrva muusikakooli õpilased mitmetel konkurssidel.

Oktoobris käisid D.O. Wirkhausi nimelisel noorte puhk- ja löökpillimängijate konkursil Tartumaal saksofonimängijad Kaisa Timpson ja Enri Udras ning löökpillimängijad Riivo Pippar ja Kerttu-Karoline Kuimet.

Vabariiklikul konkurss-festivalil „Võluhäääl“ Saaremaal Orissaares osalesid lauluklassi õpilased Melissa Maisla ja Kadi-Triin Terve (õp M. Kala). Melissa sai konkursil eripree-

mia hingestatuma esituse eest.

Jaanuarikuus toimus Saaremaal noorte solistide konkurss „Solistica 2016“. Eripreemia eakohase repertuaarivaliku eest sai õp Novella Hanson.

Valgamaa parimad laululapsed Riivo Pippar, Emma Laureen Paul ja Carmen Kartau õpivad Tõrva muusikakooli lauluklassis.

EML ja eriala alaliitude poolt korraldatud konkursi „Parim noor instrumentalist 2016“ Lõuna-Eesti eelvoorus osalesid viiuliõpilased Marilin Hindre, Erika Buda (õp H. Hernits) ning löökpilliõpilased Kerttu-Karoline Kuimet, Markus Põldma ja Emma Laureen Paul (õp A. Kogan).

Aktiivset kontserttegevust jätkab Liivimaa Noorteorkester, mille koosseisus mängivad ka Tõrva muusikakooli õpilased ja õpetajad.

3.-10. maini võttis orkester osa Euroopa muusikakoolide festivalist Hispaanias San Sebastianis. 4. juunil astus orkester üles Tallinna Vanalinna päevadel. Suvel saab LNO kuulda ka Tõrvas.

Eesti Vabariik 90 raames algatatud projektiga Igal Lapsel Oma Pill sai Tõrva muusikakool toetust kontrabassi, akustilise kitarriga ja klarneti ostuks ning projekt Varaait toetab helitehnika soetamist lauluklassile.

Ala lasteaial oli tänavu palju huvitavaid projekte

Ala Lasteaia õpetajad
Laine Kink ja Kaja Hass

Äsja lõppenud õppeaasta möödus Ala lasteaia tegusalt. Osaleti kolmes erinevas projektis.

Aasta algas õppekäiguga Sangaste lossiparki, kus lapsed tutvusid kohaliku looduse ja vaatamisväärsustega. Projekti eestvedajaks oli Evelyn Tamm.

Septembrist aprillini osaleti „Mulgimaa keelepäev“ projektis, kus lapsed tutvusid mulgi kultuuri ja keelega – õpiti mulgikeelseid laule, luuletusi, mängiti ring- ja laulumänge jne. Iga õppepäev sisaldas ka käelist tegevust, mis oli seotud samuti mulgi kultuuri tutvustamisega. Üritust viis läbi Alli Laande.

Kolmanda projekti „Rahvaloo-

mingu aasta“ autor oli Ave Visor. Osaliselt saime projektivi ellu viia juba käesoleval kevadel, kuid saadud vahendite ja materjalidega jätkame tegevusi ka uuel õppeaastal. Projekti raames külastasime kevadel Helme Koduloomuuseumit ja Helme varemeid.

Lisaks eelpool nimetatud programmidele oli aasta jooksul ka teisi toredaid üritusi. Nagu ikka, toimusid suuremad üritused, kevadpidu ja jõulupidu, vastavalt traditsioonidele. Tähistasime ka Eesti Vabariigi aastapäeva, sõbrapäeva, vastlaid, ülestõusmispüha, leiva- ja südamepäeva. Aasta jooksul külastasime paaril korral ka teatrit. Sügisel käis külas kloun Ummi, kevadel aga kuulus samojeedikoer Valge Tähekiir.

Tervisekuu raames külastasime õppeaasta lõpus kohalikku kitsetalu Taageperas, kus perenaine Heli Põldsalu tutvustas kodus valmistatud kitsepiimast toitusid, koduleiba ja ravimtaimede teesid.

Aasta jooksul osalesid lapsed ka mitmetel kunstikonkurssidel. Joonistusvõistlusel „Mina märkan“ sai auhinnalise koha Emma Lapp, kelle töö ehib ka 2016.a Valgamaalase kalendrit.

Lapse töö on mäng ja selleks, et meie lasteaia lapsed veel paremini oma „tööd“ saaksid teha, saime kevadel tänu Ave Visorile päris uue mänguväljaku.

Toreda ja tegusa aasta eest tahame tänada kõiki eestvedajaid. Eriline tänu Ave Visorile, Evelyn Tammele ja Alli Laande.

Meeri Tiirats**Tõrva Dokfesti turunduskoordinaator**

Tõrva Dokfest avab taas kinomaja Koit ukсед

10. – 14. augustini toimub Tõrvas kinomajas Koit Tõrva Dokfest. Tegemist on dokumentaalfilmifestivaliga, mis toimub sel aastal juba kolmandat korda. Festivali eesmärgiks on tutvustada inimestele dokumentaalfilme ning selle abil avada neile väga põnev ning laialdane dokumentaalfilmide maailm. Esitlusele tulevad mitmekülgsed filmid, mis jutustavad peamiselt erinevatest ühiskondlikest teemadest.

Lisaks dokumentaalfilmide näitamisele peame oluliseks ka seda, et näidatud filmid paneksid vaatajaid sügavamalt nähtud teemade üle

mõtleva ning seetõttu kutsume inimesi üles filmide järel nende üle arutlema. Arutlusringid leiavad aset filmide järel, mil inimesed saavad

mõnusalt küpsiseid ja teed nautides enda mõtteid avaldada. Erinevate mõttelõngade lahtiarutamiseks oleme inspiratsioonilikkatena filmiseanssidele kaasanud ka mitmeid oma ala asjatundjaid.

Festival on suunatud eelkõige lõunaestlastele, kuid samas loodame enda festivalil näha ka kaugemalt inimesi, kes on otsustanud suve lõppu tulla Tõrvasse nautima. Sealjuures loodame lisaks filmidele ning õdusale olemisele Tõrva kinomajas tutvustada ning pöörata inimeste tähelepanu ka sellele, kuivõrd armas ning ilus linn on Tõrva. Selleks loodame enda festivalile kaasata

võimalikult palju Tõrva kohalikke toidu- ning majutusasutusi.

Lisaks mõnusale olemisele ning kaasahaaravatele ja mõtlemapanevatele filmidele loodame festivali külastajatele pakkuda mõningaid töötubasid, mida tulevad korraldama meie koostööpartnerid Mondost ning ka selleaastane erikülaline – Maher, kelle loodame tänu Hooandja abile Eestisse kutsuda. Tegemist on ühe meie festivalil linastuva filmi peategelasega.

Tõrva Dokumentaalfilmifestival toimub Tõrva linnas kinos Koit. Tegemist on ühega kolmest Eesti ainulaadsest kinohoonest, mis siiani

Võetakse tööle kogemusega CE kategooria autojuht puiduhakke ja puidugraanuli veole
Tel. 56 842 055;
50 29 299

TÕRVA 90

Tõrva linna päevad 1.-3. juuli 2016

- 1. JUULI – reede
Kell 19.00 keskvaljakul
Tõrva linnapäevade avamine
Õhtujuht Harry Kõrvits
(Esna vallavanem Paavel Koosaar)
Kell 20.00 Vesikjärve saarel
Ans. „Kõrsikud“ akustiline kontsert Piletid müügil Piletilevis ja Tõrva Turismiinfopunktis Eelmüügist 10 EUR,

- 2. JUULI – laupäev
Kell 9.00 – 15.00 kesklinnas
Tõrva linna laat
Kell 19.00 keskvaljakul
Staaride galakontsert
Anne Loho, Freddy Too-

- mingas, Voldemar Kuslap, Monika-Evelin Liiv, Urmas Põldma, Lauri Liiv, Anu ja Triinu Taul, Gertu Pabbo jt.
Kell 22.30 keskvaljakul
Ans. 2 Quick Start kontsert-show
- 3. JUULI – pühapäev
Kell 17.00 Tantsumäel
Kontsertendus „Tõrva 90 – Aja jälgedes“

Tõrva Raadio alustab oma uut suvist hooaega!

Teve Rajamets
Tõrva Raadio pressiesindaja

Sel suvel tuleb Tõrva Raadio veelgi suvisem, värskem, põnevam ning täis veel rohkem huvitavaid saateid.

“Oleme sarnaselt eelnevatele hooegadele säilitanud jätkuvalt nii meie endi, kuid eelkõige meie kuulajate lemmikud saated. Näiteks “Tõrva ärataja”, “Külaline”, “Õhtu Koos” ja palju muud. Siiski üritame kuulajaid ka üllatada millegi uuega,” lausub Tõrva Raadio peatoimetaja Marietta Juurikas.

Sel suvel on tõesti oodata palju uut. Esiteks on uus toimetust. Nagu ka eelnevalt mainitud, on peatoimetajaks Marietta Juu-

rikas, päevavõõnditoimetajaks Karl Kirt, õhtuvõõnditoimetajaks Edgar Metsar, studiojuhiks Kadriann Kalamees, tehnikajuhiks Margo Metsoja, muusikajuhiks Rannar Park, reklaami- ja turundusjuhiks Teve Rajamets ning uudistetoimetajaks Romet Piller. Teiseks on Tõrva Raadiol sel suvel täiesti uus asukoht. Studio hakkab olema nimelt aadressil Veski 9.

Asja võtavad noored aina tõsisemalt ning kvaliteet aina paraneb, nii tehniliselt kui ka meeskonnatöö mõttes. Nimelt õnnestus noortel saada projektile toetus, et soetada uut tehnikat.

“Mina olen eriti rõõmus selle üle, et meil on selline seltskond. Nii toimetust kui ka ülejäänud meeskonnaliikmed on suurepäraselt inimesed! Loomulikult on toimunud liikmetes muutusi, selles mõttes, et liikmeid on nii ära läinud kui ka juurde tulnud. Aga ma arvan, et selline liikumine on loo-

mulik ja toobki igal hooajal meile seda vajalikku värskust. Mul on väga uhke olla sellise raadio ning sellise vahva tiimi peatoimetaja,” lisas Juurikas.

Seoses uute raadioruumidega on noortel ka üks üleskutse. Nimelt on uued ruumid veel üsna tühjad ja kõledad. Kui kellelgi on pakkuda tublidele raadiotehnikajatele vaipu, diivaneid, tahvleid (sellised valged, kuhu saab markeriga kirjutada) või midagi muud, mis aitaks raadio tööruumid teha mõnusaks ning hubaseks, siis andke endast märku!

Noortega saab ühendust Tõrva Raadio facebooki lehel või meiliaadressil raadio@torvanoored.ee. Helistada võib ka peatoimetaja telefonile 5376 6054 või reklaami- ning turundusjuhile numbril 56249014. Igasugune abi on oodatud!

Tõrva Raadio alustab oma suvehooaega 29. juulil ning lõpetab 14. augustil! Püsige lainel ning juba varsti kuulake Tõrva Raadiot!

Uued värvilised kotid Tõrva Kodule

Annika Stienecker

16.-20. mail osalesid Tõrva Kodu kliendid kotiprojektis, mille viisin läbi Euroopa vabatahtliku teenistuse raames. Idee sain siis, kui nägin kliente vanade kilekottidega ringi jalutamas. Tahtsin parandada meie klientide väljanägemist, vähendada kilekottidest tekkivat prügi ning soovisin enne Tõrva Kodust lahkumist jätta klientidele kingituseks midagi praktilist ja ilusat. Tänu Euroopa Liidu programmile Erasmus+ ja MTÜ EstYES antud võimalusele ning rahalisele toetusele materjalide soetamiseks ning aure.ee heldele annetusele puuvillaste kottide näol võis projekt alata.

Me alustasime kottide kaunistamist väikestes gruppides, abivahenditeks tekstiilivärvid, kummitemplid, šabloonid, piparkoogivormid, käsnad ja pintslid. Alguses pelgasin,

kas kliendid on võimelised sellisel viisil kotte kaunistama, kuid see hirm kadus kiiresti, kui nägin rõõmsavärvilisi kotte valmimas. Mõnele meeldis see tegevus nii väga, et raske oli neid veenda ainult ühte kotti tegema. Klientide pahameeleks võttis kottide kuivamine, triikimine ja pesemine väga kaua aega. Enamik soovisid oma koti kohe koju kaasa võtta ning ei suutnud ära oodata nende lõplikku valmimist. See oli imeline tunne näha kõiki oma kätetööd nautimas ja uhkust nende näol, et nad olid midagi päris ise valmis teinud. Enamiku jaoks oli see mootorsete oskuste, kannatlikkuse ja loovuse õppetund.

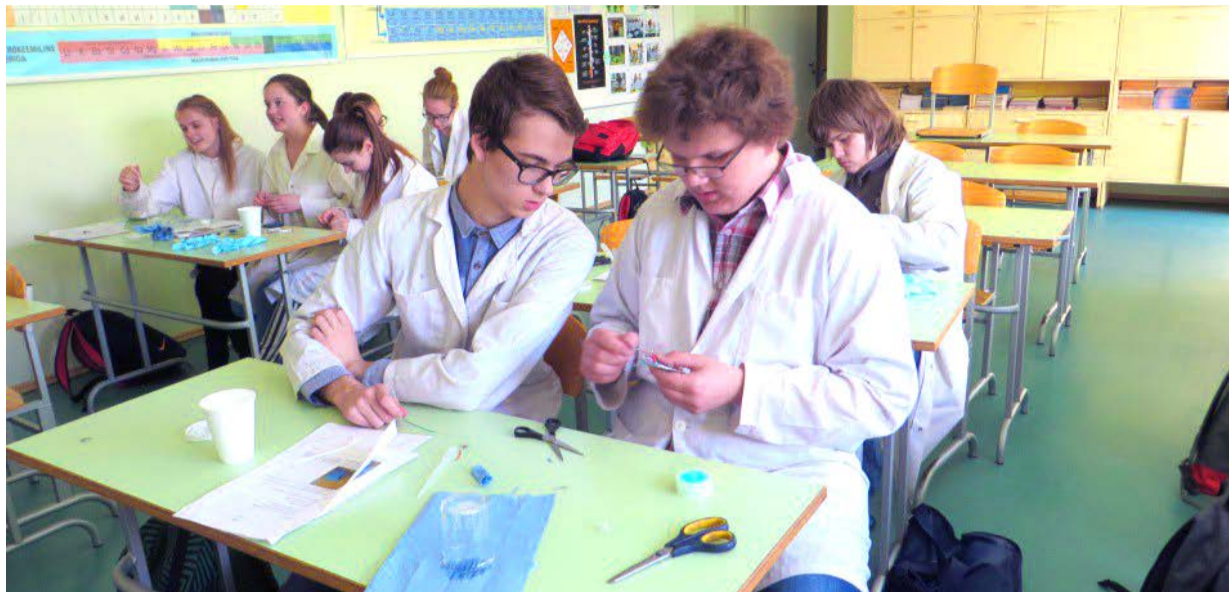
Olen veendunud, et kotid kestavad kaua ning meenutavad klientidele kõiki kogetud häid emotsioone iga kord, kui nad nendega poodi, ujuma või ükskõik kuhu mujale lähevad.

Guido Kuum
Reporter

Helge peaga noormees nopib autasusid

Tõrva Gümnaasiumi 10. klassis õpib äärmiselt andekas ja taibukas noormees, kes on käinud paljudel erinevatel olümpiaadidel ning neilt suurepäraseid kohti noppinud.

Andekas mitmes valdkonnas
Hummuli vallast Jeti külast pärit Taido Purason on andekas gümnaasist, kes omab suurepäraseid teadmisi ning on käinud mitmel korral ennast ja kooli esindamas ka üleriigilisel. Sel kooliaastal jõudis ta käia lausa kuuel maakondlikul olümpiaadil. Keemia-, geograafia-, füüsika-, ajaloo- ja bioloogiaolümpiaadidel ning kõigis tuli ta kõige auväärsemale, esimesele kohale. Matemaatika valdkonnaski olid tulemused suurepäraseid, nimelt jäi ta jagama teist ja kolmandat kohta. Head tulemused ette näidata, kutsuti Purason kõigil viiel võidetul valdkonnal üleriiklikele olümpiaadidele, kuid edasi otsustas ta minna teadmisi proovil panema keemias ja ajaloo. 18.-19. märtsil heade mõtete linnas Tartus toimunud Eesti koolinoorte 63. keemiaolümpiaadi vabariiklikul lõppvõitlusel tuli noorel keemikul vastu võtta hõbedane koht, kuid sealgi

Taido Purason (vasakul) naudib teadmiste omandamist täiel rinnal. Foto: Erakogu

edestas esimene koht teda kõigest 0,5 punktiga. Purasoni juhendajaks oli Tõrva Gümnaasiumi legendaarne keemiaõpetaja Anne Õunapu.

„Kõige rohkem meeldib mulle keemia, kuid mulle huvipakkuvaid valdkondi on mitmeid.“

Ettevalmistustega alustas intelligentne noormees juba sügisel, kui ta otsustas valida Tartu ülikooli teaduskoolist endale kursuse, mis on

spetsiaalselt mõeldud keemiaolümpiaadiks ettevalmistujatele. Lisaks sellele tuli läbi töötada varasemate aastate olümpiaadide ülesandeid ning teemad nii palju üle korrata, et need korralikult kinnistuksid.

Ajaloo-olümpiaadiks valmistumine oli lihtsam, seal oli ette antud kirjandus, mis tuli läbi lugeda. Suuremateks olümpiaadideks ettevalmistamisel on oluline roll ka juhendajatel. „Suureks abiks on, kui õpetaja toetab, suunab ning abistab

õppematerjalide hankimisega, ja ma olen tänulik nendele õpetajatele, kes on mind aidanud,“ tõstab Purason lisaks Õunapuule esile ka ajalooõpetajat Eve Tilka.

Olles omas vanuseklassis üks parimaid keemikuid Maarjamaa pinnal, valiti Helme kihelkonna poiss ka nende 14 õpilase hulka, kes pääsesid keemiaalagrisse, kus üheskoos valmistuti Balti keemiaolümpiaadiks. Pärast nädala kestnud laagrit, mil õpiti keemiat veelgi

süvendatumalt, valiti sealsete testide ja saavutuste põhjal Purason 8 parima hulka, kes sai astuda võistlustulle teiste Balti riikide vastu.

„Hea tahtmise korral saab igal pool õppida“

Tõrva Gümnaasiumis õppimist ta pärssivaks ei pea. Peale põhikooli lõppu kaalus noormees õppima asumist mõnesse teise kooli, kuid leidis, et hea tahtmise korral on võimalik õppida igal pool. Tõrva Gümnaasium ei paku küll Purasoni sõnul erilisi lisavõimalusi, kuid soovi korral saab ise teaduskoolist lisakursuseid võtta ning samuti on võimalik internetist leida palju lisamaterjale iseseisvaks õppimiseks.

Vaatamata sellele, et noorukil pea lõikab kui värskelt luisatud vikat, on tegu tavalise noormehega, kel enda sõnul mingid erilist või huvitavat hobi ei ole. Vaba aega veedab ta mõnd raamatut lugedes, muusikat kuulates või ise klaveril mängides.

Küsid noormehelt ta tulevikuplaani kohta, vastab ta, et pole veel täiesti kindel, mida ta peale gümnaasiumi lõpetamist edasi tahab õppida. Igal juhul on tal pärast keskkooli lõpetamist valikuid küllaga.

Tugila laiendas oma haaret kihelkonda

Valgamaa noorte Tugila noorsootöötaja Tuuli Mekk

Eelmise aasta oktoobrist alates on tegutsenud noortele suunatud toetusprogramm, mida teatakse nime all Tugila. Antud projekt keskendub noorte märkamisele, leidmisele ja kaasamisele, et motiveerida neid jätkama õpinguid või asuda tööle.

Tugila noorsootöötaja on abiks noorele vanuses 15 kuni 26 eluaastat, kes hetkel ei ole seotud õpingutega (sõltumata haridustasemest, sh magistriskraad), hetkel ei tööta, on kodus oma väikese lapsega (kuni 1,5 aastat). Noor võib, aga ei pea olema töötukassas arvel, kuid vajab lisanõustamist, - jõustamist, on kooli nimekirjas, kuid ei käi seal või on kohe-kohe välja langemas. Valgamaal on Tugila tegutsenud oktoobrikuust alates ja seda kahes piirkonnas: Valga (Valga linn, Tõlliste, Karula ja Taheva vald) ja Otepää (Õru, Paluperä, Puka, Sangaste ja Otepää vald).

Tugila noorsootöötajad Merike ja Tuuli Helme valla noortetoas. Foto: Ülla Tamm

Aprillikuust alates on lisandunud ka Tõrva (Tõrva linn, Helme, Hummuli ja Põdrala vald) piirkond koos kahe noorsootöötajaga. Noortele on abiks Merike Soomets ja Tuuli Mekk.

Millega saab Tugila noorsootöötaja noort aidata?

- Üheskoos leida noort huvitavat tegevust, millest võib saada töö või mille kohta soovib noor juurde õppida, ennast täiendada.

- Tugiisik, kes aitab mõtetes selgust luua – kuulamine, juhendamine, toetamine.
- Aitab leida vastused küsimusele: kool on pooleli jäänud ja sooviks õpinguid jätkata, kuid ei tea täpselt, mida ja kus?
- Koos saab kaaluda võimalusi, kas minna õppima, tööle või hoopis (välismaale) vabatahtlikuks.
- Emadele, kes on kodus oma väikeste lastega ja soovivad minna õppima või tööle, abiks nõu ja jõuga.

Mida meie teha saame?

Tugila on tegelikult üks osa suurest võrgustikust, kes aitavad noortel oma unistusi täita või raskustest üle saada. Oma teadmistega on (vajadusel) appi tulemas omavalitsuse sotsiaaltöötajad, õpetajad, karjäärispetsialistid Rajaleidja keskusest ja töötukassast. Kõik need inimesed on valdkonnaga seotud tööalaselt, kuid abi vajava noore märkamiseks ja leidmiseks on vajalik ka naabri, pere või sõbra tuge. Kõige raskem ongi üles leida need noored, kes abi vajavad, kuid ise ei küsi.

Meie palve Teile ongi: märgakem,

hooligem ja suunakem Tugilasse noor, kes vajab tuge, et edasi liikuda – tööle, õppima.

Kuidas meiega ühendust võtta saab?

TUGILA noorsootöötaja:

- Merike Soomets, kellega saab suhelda ja kontakti võtta: helistades +372 511 4138, kirjutades merikesoomets3@gmail.com või Facebookis Merike Soomets
- Tuuli Mekk, kellega saab suhelda ja kontakti võtta: helistades +372 5303 0115, kirjutades tuuli.mekk@gmail.com või Facebookis Tuuli Mekk.

Meie poole võib pöörduda ka peale tavapärasest tööaegast kuni kella 21.00

Uuri lisaks ka www.tankla.net/tugila

Võta ühendust ja leiame koos lahenduse! Programmi toetab Euroopa Liidu Sotsiaalfond, Haridus- ja Teadusministeerium ning Eesti Noorsootöö Keskus „Noorsootööasutuste kaudu raskemates oludes noorte jaoks tugimeetmete käivitamise ja rakendamise programmi“ kaudu.

Arvo Lasting,
EELK Helme Maarja koguduse õpetaja

Lahkunute mälestamine

Aastas on palju tähtpäevi ja pühaid, mil armastame kalmistul käia. Lisaks isiklikele mälestuspäevadele, meie lahkunute sünni- ja surma-aastapäevadele, süütame kalmistuküünlad jõulude ajal, hingepäeval ja surnute mälestamise päeval, emade- ja isadepäeval. Kuid keset suve leiame päeva, mil tulla üheskoos keset püha aeda. Meil on ammune ja armas komme tulla kalmistupühale.

Toomas Paul teab, et kalmistupühade komme sai alguse 19. sajandil Liivimaal ehk Põhja-Lätis ning Lõuna-Eestis, kus see traditsioon on praeguseni tugevam ja rahvarohkem.

Tänapäeval on küll kalmistu-

püha pidamine läinud raskemaks, sest perekonnad ei püsi paigal, vaid sõidavad mitme kalmistu vahet pühal jõuluõhtul ja südasuvisel jaanipäeval. Siiski ma soovin, et me rahutu tõttamise asemel hindaksime rohkem ühel paigal koosolemist ja keskendumist ühele ühisolemisele. Arvan, et ei ole mõtet ühe päevaga kiirelt läbi joosta kõik surnuaiad rutakaks küünlasüütamiseks. Kalmistupühal tasub meil igapäev keskenduda rahu leidma ühel surnuaial. Nii saame kinnitada rahu iseenda südames ja kinnitada puhkajate rahugi vaikselt uneasemel.

Kalmistupüha üks osa on surnute nimeline mälestamine. On hea tulla ühisele jumalateenistusele lahkunuid mälestama ja tänama. Nii

saame ühendada kõikide kokkutulnute palvejõu, nii et see palvejõud kannab meid ja hõlmab meie väsi-
nuidki.

Matusetalituse juurde kuulub lahkunu mälestamine kirikus jumalateenistusel. See on lahkunust lugupidamine ja ka tema soovi austamine. Edaspidi saame omakseid mälestada sünni- ja surma-aastapäevadel ning kirikupühadel. Alati saame seda eelnevalt kirikuõpetajaga kokku leppida.

Jumalateenistusel võime mälestada omakseid ka vaikselt oma südames, nimesid välja ütlemata. Tähtis on, et meie mälestamise eesmärk ei oleks laia tähelepanu taotlemine, vaid tänu, austuse ja armastuse toomine lahkunule ning Jumala armu ja rahu otsimine.

TEATED

Tõrva Misjonimajas

- 26. juunist 1. juulini Tagasi Isa Koju nädal

Taagepera kirikus

- 10. juulil kl 14 jumalateenistus
- 24. juulil kl 11 jumalateenistus armulauaga, külalised Soome Hauho kogudusest
- 30. juulil kl 19 orelikontsert Holger Gehring (Saksamaa)

Helme kirikus

- 3. juulil kl 14 jumalateenistus, Valga diakon Margus Suvi
- 10. juulil kl 11 jumalateenistus armulauaga
- 17. juulil kl 11 jumalateenistus armulauaga, ristimise 5. ja

10. aastapäeva ja uute koguduse liikmete ristimine

- 24. juulil kl 14 jumalateenistus armulauaga
- 31. juulil kl 11 hõbeleeri jumalateenistus armulauaga, leeritalituse 25. aastapäev

- 7. augustil kl 14 jumalateenistus armulauaga, Rõngu õpetaja Lea Kärson

Lugupeetud kliendid!

Juulikuus muutub Tõrva pangapunkti lahtioleku aeg.

Tõrva pangapunkt on alates 13. juulist avatud: kolmapäeviti 9.00–12.30.

Pangapunktis on võimalik sõlmida interneti- ja telefonipanga lepinguid ning kasutada nõustaja abi elektrooniliste kanalite kasutamisel.

Swedbank

Ostame kuusepalki metsa äärest hinnaga 60–68 EUR/tm.

Lisaks ostame raieõigust, metsa- ja põllumaad.

*Üldehitustööd
*Viihallide ehitus

Tel: +372 5554 4156
muhkinvest@gmail.com

Kontor: Karksi-Nuia, Pärnu maantee 8, 69103

TEIE SOOVID, MEIE TEOSTUSED!

PUURKAEVUMEISTRID
Puurkaevude ja -aukude projekteerimine, puurimine ning likvideerimine. Vee- ja kanalisatsioonitorustike, septikute ja süvaveepumpade paigaldus.
Lisainfo tel 52 69 604
www.puurkaevumeistrid.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900

12016

METSA- JA PÕLLUMAADE OST JA HALDAMINE

maa@vestman.ee

TM Hooldusgrupp OÜ

Kinnisvarahooldus
Lõuna-Eestis

Pakutavad teenused:

- Haljastuse hooldus
- Haljastuse rajamine
- Lumetõrjetööd
- Veoteenused
- Puhastusteenused

Tel +372 51 999 502 tmhooldusgrupp@gmail.com www.tmhooldus.ee

THKK müüb

Lõhutatud lepa ja kase küttepuid, pikkustes 25 kuni 60 cm.
Hind 27 kuni 31€.

Kuivi küttepuid, pikkusega 30 ja 50 cm. Hind 36 kuni 40€
Ümarat puitbriketti, kott 25 kg. Hind 4.00€
Tõrva piires transport tasuta. Tel. 56 51820.

Madis Hindre

Reporter

Sotsiaalabiameti juhataja vaatab asjadele läbi inimeste

Kristi Liivsoni esimene tööpäev Tõrva linna sotsiaalabiameti juhatajana oli üheteistkümnendal aprillil. Varem Viljandimaal töötanud naine veel siinkandis ei ela, kuid plaan ühes perega Tõrva lähedale kolida on juba paigas

Mis te arvate, kas kahe kuuga olete Tõrvat ja selle inimesi juba tundma õppinud?

(Naerdes) Oi, see on nii väike aeg, kindlasti mitte. Muidugi, kui on väike kogukond, siis info liigub natuke paremini. Aga samas on asjal ka vastupidine efekt. Kui kõik tunnevad kõiki, ei kiputa kõigist probleemidest rääkima. Arvatakse, et see on kaebamine.

Kuivõrd alati inimesed üldse on enese, naabri probleemidest rääkima?

Kui asi puudutab lapsi, siis tegelikult ikkagi võetakse ühendust. Nende asjad ja probleemid tulevad kuskilt, kas lasteaia või kooli kaudu välja. Vanemate inimeste mured ja muud pereprobleemid – need nii lihtsalt pinnale ei tõuse.

Lastest rääkides, Tõrva linna otsiti hiljaaegu lastekaitsetöötajat...

Siia maani otsime.

Nii et ei ole lihtne väiksesse kohta spetsialisti leida. Kuidas siis praegu, ilma lastekaitsetöötajata saab?

No ütleme, et mul tuleb ka haiguslehe ajal tööd teha.

Tegelikult võiks ju omavalitsuses olla teisi spetsialiste: tegevusnõustajast psühholoogini. Praegu proovitakse arendada süsteemi, kus omavalitsus saab suurematest kohtadest eksperte kohale sõidutada.

Iseenesest see süsteem töötab. Mina olen kahe kuu jooksul sellisele teenusele juba kaks peret saatnud. Ega sotsiaaltöötaja ju kõike lahendada ei oska. Ei ole ta psühholoog ega võlanõustaja. Muidugi, praegu on see kõik projektipõhine.

Nõustute, et projektipõhisus meie sotsiaalsüsteemis järjest süveneb. Paljud head teenused ehitatakse eurorahade toel üles lootuses, et hiljem, kui euroraha lõppeb, võtab kas riik või kohalik omavalitsus teenuse pakkumise üle.

Teatud asjade puhul see ei ole tegelikult reaalne, et omavalitsus asja üle võtab. Suurtes omavalitsustes, keskustes on see võimalus küll suurem, aga väiksemates mitte. Projektipõhisus on meile toeks ja abiks, aga jätkusuutlikkuse koha pealt on ta jälle kahtlane.

Lugesin hiljuti statistikat, mis ütles, et maapiirkondade inimesed ei kipu erinevaid sotsiaalteenuseid vastu võtma, kuna need jäävad kaugemale keskustesse. Kui palju seda Tõrvas piirkonnas tunda on?

Eks see oleneb vanusegrupist, aga ka sellest, mis teenust pakutakse. Näiteks, kui vanainimesel on tarvis puud tuppa viia, on tegemist lihtsa teenusega ja üldjuhul see võetakse vastu. Aga kui on näiteks pereprobleem, siis on keerulisem. Tuleb ju inimene, kes hakkab teise elu sättima ja ütleva, et mis ta tegema peab. See on pidev töö ja usalduse võitmine.

Räägime natuke haldusreformist. Ühed ütlevad, et tugevamas omavalitsuses on paremad sotsiaalteenused, teised kardavad, et äärealadel jäävad teenused inimestest kaugemale. Mida teie arvate?

Eks see ole korraldamise küsimus. Näiteks Hummulisse jääb sotsiaaltöötaja minu teada alles ka pärast ühinemist. Muidugi on võimalus, et inimesed keskusest kaugemal jäävad ka teenuse saajana kahe silma vahele. Aga see kõik sõltub ikkagi korraldusest, et mis võrgustik ühinemisega luuakse.

Tänavu on Tõrva linnas oluliselt rohkem toimetulekutoetuse saajaid kui mullu. Isegi nii palju rohkem, et kogu aasta toimetulekutoetusteks plaanitud raha on sotsiaalabiametil peaaegu otsas. Seepärast palusite rahandusministeeriumil raha juurde saata. Millest see erinevus läinud aastaga tekkis?

Inimeste sissetulekud on tegelikult väikesed ja kuna toimetulekupiiri tõsteti, on rohkem ka neid, kellel on võimalik toetust taotleda. [Kui läinud aastal oli toimetulekupiir üksi elava inimese, aga ka perekonna esimese liikme ja iga alaealiste lapse kohta 90 eurot, siis tänavu tõusis see 130 euroni. Teiste täisealiste pereliikmete kohta tõusis toimetulekupiir 72 eurolt 104 euroni. (Toim)]

Mis te arvate, kas inimeste elujärg läheb praegu paremuse suunas või pigem allamäge?

No ma loodan, et allamäge ikkagi ei lähe. Aga see kõik on inimeses kinni. On inimesi, kes saavad oma asjadega hakkama, ja on neid, kes ongi kogu aeg toimetulekutoetust saanud. Mõtlevad, et mis ma lähen miinimumpalga eest tööle, kui sama raha saab ka korra kuus sotsiaalabiametis käies kätte.

Tegelikult on ikka üllatav, et Eestis, mitte veel väga jõukas riigis, on õpitud abitus ikkagi olemas.

On, on... See tuleb tegelikult põlvest põlve. Kui mul vanemad on sellised olnud ja ma olen ainult sellist peremudelit näinud, siis ega ma ei oskagi teistmoodi asju näha. See kahjuks on niimoodi.

Kristi Liivson on lisaks sotsiaaltööle ennast tugevalt rahvakultuuriga sidunud. Foto: Erakogu.

Aga mida siis selliste inimestega teha? Kuidas neid motiveerida?

Noh, eks see ongi meie töö. Mõnega see õnnestub, mõnega ei õnnestu. See on pikk protsess ja siin on palju nüansse. Muidugi aitavad igasugu teenused, mida töötukassa võimaldab. Võib-olla pole inimesel haridust, siis tuleb aidata tal kutse leida või on ta valmis hoopis ülikooli minema. Väikesed asjad võivad olla väga olulised, aga muidugi peab ta ise soovima ja ise nõus olema. Meie võime ainult suunata ja juhendada. Kindlasti ei tohi me öelda, et tee seda ja seda, siis läheb paremaks.

Siin proovin jutu viia töövõimereformi peale. Visata õhku küsimusi teemal, kas reform õnnestub või mitte. Kristi Liivson viib aga jutu tagasi inimestele ning sellele, kuidas kõik sõltub ikkagi neist endist.

Teie vaatate asjadele ikkagi läbi mõne inimese. Kujutan ette, et praegugi mõtlete, mida töövõimereform ühele või teisele konkreetsele inimesele tähendab.

Jah, mina ei saa võtta niimoodi laialt seda asja. Sotsiaaltöö ongi ju tegelikult inimesekeskne. Kui on vaja, tuleb see probleem lahendada, suunata, abistada, nõustada. Kõik ongi ju niivõrd individuaalne. Nemad võivad plaani paika panna, aga meie teame neid inimesi ja seda olukorda.

See pole kunagi nii lihtne.

Aga mis te arvate, kui teie n-õ põllu pealt saaksite midagi otsustada suures sotsiaalpoliitikas. Mida võiksite muuta? Ja see, et raha oleks juurde tarvis, ei loe.

Jah, see on elementaarne. Aga ma niimoodi ei oskagi öelda, probleeme on nii palju. Sotsiaaltöötaja väärtustamine on ehk üks põhiprobleeme.

Ja siit me jõuame taas jutu algusesse, ehk Tõrva linn otsib lastekaitsetöötajat.

Jah.

Mil moel te läbipõlemist väldite? Või võtate ikka inimeste muresid koju kaasa?

No päris süd ametu ma pole, ehk kahjuks võtan küll kaasa. Aga eks aeg õpetab. Enda asjad tuleb ka paika panna. Et ongi mul see tööaeg ja on siis minu enda ja minu pere aeg. Eks seda õpetab elu ja olen ka mina oma vitsad selle koha pealt saanud. Kindlasti on noori inimesi, kes põlevadki selle pärast läbi, et nad on liiga entusiastlikud ja nad tahavadki kõik kohe maailma päästa.

Aga tegelikult mõne inimese saab päästa, kuid mitte tervet maailma. Tervet maailma kindlasti mitte.